

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ
พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญฺโญ)

อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม จังหวัดระนอง

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญฺโญ)

อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม จังหวัดระนอง

ชาตะ : ๖ สิงหาคม ๒๔๗๔

มรณภาพ : ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ เมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร

ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๗ เวลา ๑๕.๐๐ น.

หมายรับสั่งที่.....๑๘๒๕๑...

สำนักพระราชวัง

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) อายุ ๙๒ พรรษา ๗๒ อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และเจ้าอาวาสวัดโปธาราม มรณภาพเนื่องจากภาวะการหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน ณ โรงพยาบาลระนอง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น.

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๖.๐๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงสงฆ์ศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ ศาลาการเปรียญ วัดโปธาราม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบทองหีบประกอบศพ

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ)
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับกล่องน้ำหลวงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)

เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่๑๘๕๔.....

สำนักพระราชวัง

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพพระเทพสิทธิมงคล
(เสนาอ สิริปญโญ) อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และเจ้าอาวาสวัดตโปทาราม ณ เมรุชั่วคราววัดสุวรรณคีรีวิหาร
อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

วันอังคาร ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๑๒.๐๐ น. เชิญหีบศพขึ้นรถจากศาลาการเปรียญ
วัดตโปทาราม อำเภอเมืองระนอง ไปยังเมรุชั่วคราววัดสุวรรณคีรีวิหาร หยุดรถเชิญหีบศพเวียนเมรุ
แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๑๕.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพระเทพสิทธิมงคล (เสนาอ สิริปญโญ) เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับกล่องเพลิงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)

เลขาธิการพระราชวัง

กำหนดการ

พิธีบำเพ็ญกุศลออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ

พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริบุญมหาเถร)

อดีตประธานกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย

อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๓, อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

ณ ศาลาการเปรียญ วัดโปธาราม ตำบลหาดส้มแป้น

และเมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

วันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ กุมภาพันธ์ และ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

วันอังคารที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับ วันแรม ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีเถาะ

ณ ศาลาการเปรียญ วัดโปธาราม และ เมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร

เวลา ๑๐.๓๐ น.

พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ จบ

ถวายเครื่องไทยธรรม, ทอดผ้าไตรบังสุกุล, กรวดน้ำ รับพร

เวลา ๑๑.๐๐ น.

ถวายภัตตาหารเพล แก่พระภิกษุ สามเณร จำนวน ๑๐๐ รูป

เวลา ๑๓.๐๐ น.

- เชิญหีบศพขึ้นรถ จากวัดโปธาราม ตำบลหาดส้มแป้น ไปยังเมรุชั่วคราว

วัดสุวรรณคีรีวิหาร ตำบลเขานิเวศน์ หยุดรถ เชิญหีบศพแห่เวียนเมรุ

แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

- พระสงฆ์สมณศักดิ์ จำนวน ๑๐ รูป พิจารณาผ้าไตรบังสุกุล

เวลา ๑๙.๓๐ น.

- แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

- พระสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป สวดพระอภิธรรม

ทอดผ้าไตรบังสุกุล, ถวายเครื่องไทยธรรม, กรวดน้ำ รับพร

วันพุธที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับ วันแรม ๔ ค่ำ เดือน ๓ ปีเถาะ

ณ เมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร

เวลา ๑๑.๐๐ น.

ถวายภัตตาหารเพล แก่พระภิกษุ สามเณร ทั้งนั้น

เวลา ๑๙.๓๐ น.

- แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

- พระสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป สวดพระอภิธรรม

ทอดผ้าไตรบังสุกุล, ถวายเครื่องไทยธรรม, กรวดน้ำ รับพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับ วันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๓ ปีเถาะ

ณ เมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร

- เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๑๒ รูป สวดพระพุทธรูป จบ
ถวายเครื่องไทยธรรม, ทอดผ้าไตรบังสุกุล กรวดน้ำ รับพร
- เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระภิกษุ สามเณร จำนวน ๒๐๐ รูป
- เวลา ๑๒.๓๐ น. พระสงฆ์ ๒๐๐ รูป สวดมาติกา-บังสุกุล
- เวลา ๑๓.๐๐ น. ทอดผ้าไตรบังสุกุล จำนวน ๒๕ ไตร
- เวลา ๑๔.๐๐ น. – เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาวชิรมังคลาจารย์ ที่ปรึกษาการกรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าคณะใหญ่หนใต้ ประธานสงฆ์ กล่าวสังเวยศพ
– พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๖ รูป พิจารณาผ้าไตรบังสุกุล
– ตั้งแถวรอรับกลองเพลิงพระราชทาน
– เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีเชิญกลองเพลิงพระราชทานขึ้นตั้งบนเมรุชั่วคราว
– อ่านหมายรับสั่ง
– อ่านประวัติ
– ประธานในพิธีทอดผ้าไตรบังสุกุล
– ประธานสงฆ์พิจารณาผ้าไตรบังสุกุล
- เวลา ๑๕.๐๐ น. ประกอบพิธีพระราชทานเพลิงศพ
– พระสงฆ์ขึ้นปลงธรรมสังเวยและวางดอกไม้จันทน์
– ข้าราชการชุดปกติขาว ขึ้นวางดอกไม้จันทน์
– ผู้เข้าร่วมพิธี ขึ้นวางดอกไม้จันทน์
- เวลา ๑๙.๓๐ น. ประกอบพิธีประชุมเพลิง

วันศุกร์ที่ ๑ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับ วันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๓ ปีเถาะ

ณ เมรุชั่วคราว วัดสุวรรณคีรีวิหาร

- เวลา ๐๗.๐๐ น. พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๓ รูป พิจารณาผ้าไตรบังสุกุล
และรับฉันภัตตาหารสามหาบ ในการเก็บอัฐิ
- เวลา ๐๘.๐๐ น. เชิญอัฐิพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. กลับยังวัดตโปทาราม
พระสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป สวดพุทธรูป
บรรจุอังคาร ณ หลานชุกชี อุโบสถวัดตโปทาราม

ประวัติ พระเทพสิทธิมงคล

อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗
อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม (วัดบ่อน้ำร้อน)
อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

❖ พระเทพสิทธิมงคล

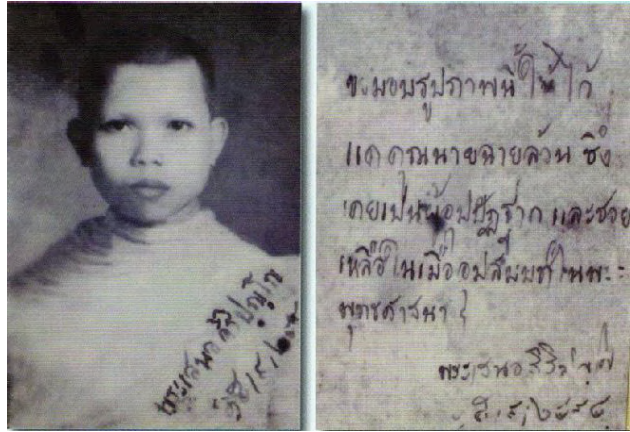
ฉายา สิริปณฺญ์ นามสกุล เจริญรักษ์
อายุ ๙๒ ปี พรรษา ๗๒

❖ วิทยฐานะ

- ◆ นักธรรมเอก (น.ธ.เอก)
- ◆ ครุศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (คป.)
จากสถาบันราชภัฏภูเก็ต
- ◆ พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)
จากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.)
- ◆ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ◆ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด.)
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.)

สถานะเดิม

ชื่อ เสนอ นามสกุล เจริญรักษ์ เกิด ปีมะแม ตรงกับวันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ แรม ๘ ค่ำ เดือน ๘/๘ บิดา นายน้อยหรือนายเพี้ยน เจริญรักษ์ มารดา นางถนอม เจริญรักษ์ (นิสัยเหมาะ) เกิด ณ บ้านปากสวะ หมู่ที่ ๓ (ปัจจุบันบ้าน บางไทร หมู่ที่ ๘) ตำบลมะมู่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

บรรพชาเป็นสามเณร

วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๔๙๐ อายุ ๑๗ ปี ณ วัดมัชฌิมเขต ตำบลมะมู่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง พระอุปัชฌาย์ พระระณังควินัยมุนีวงศ์ (พลอย ธรรมโชโต) วัดอุปนันทาราม เจ้าคณะจังหวัดระนอง

อุปสมบทเป็นพระภิกษุ

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๙๔ อายุ ๒๑ ปี ณ พัทธสีมาวัดสุวรรณคีรีวิหาร ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง พระอุปัชฌาย์ พระระณังควินัยมุนีวงศ์ (พลอย ธรรมโชโต) วัดอุปนันทาราม เจ้าคณะจังหวัดระนอง พระกรรมวาจาจารย์ พระครูประจักษ์สารธรรม วัดสุวรรณคีรีวิหาร เจ้าคณะอำเภอเมืองระนอง

ประวัติการศึกษาและการอบรม

พ.ศ.๒๔๘๗ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดมัชฌิมเขต (ปัจจุบันโรงเรียนมัชฌิมวิทยา) ตำบลมะมู่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

พ.ศ.๒๔๙๓ สอบได้นักธรรมชั้นเอก (น.ธ.เอก) สำนักเรียนวัดสุวรรณคีรีวิหาร อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

พ.ศ.๒๔๙๘ สอบได้ความรู้ประโยคครู พิเศษมูล (พ.) ของกระทรวงศึกษาธิการ สนามจังหวัดระนอง

พ.ศ.๒๕๐๕ เข้าสัมมนาครูช่วยสอน โรงเรียนประชาบาล เทศบาล ของกรมสามัญศึกษาที่วัดมหาธาตุ กรุงเทพฯ เป็นเวลา ๑๐ วัน ได้รับบรรจุเป็นครูช่วยสอน โรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ รุ่นแรก ต่อมาย้ายเป็นครูสอนโรงเรียนชาติเฉลิมสอนติดต่อกันเป็นเวลา ๒๗ ปี

พ.ศ.๒๕๐๗ สอบได้ความรู้ประโยคครู พิเศษประถม (พ.ป.) ของกระทรวงศึกษาธิการ
สนามจังหวัดระนอง

พ.ศ.๒๕๐๘ นำความรู้วิชาครูประโยคพิเศษ(พ.ป.)ขอเทียบความรู้วิชาสามัญของกระทรวง
ศึกษาธิการ กรมฯ เทียบให้ความรู้สามัญชั้นมัธยมศึกษาตอน (ม.ศ.๓) ของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ.๒๕๑๑ เข้าสัมมนาครูจริยศึกษาของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระ
บรมราชูปถัมภ์ ได้รับวุฒิบัตรครูสอนจริยศึกษาของสภาฯ

พ.ศ.๒๕๑๗ เข้ารับศึกษาอบรมโรงเรียนพระสังฆาธิการ ส่วนภูมิภาค ศูนย์อบรม วัดมงคล
นิมิตร อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ.๒๕๓๒ สอบได้ความรู้ประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) กรมการฝึกหัดครูกระทรวง
ศึกษาธิการ สนามจังหวัดระนอง

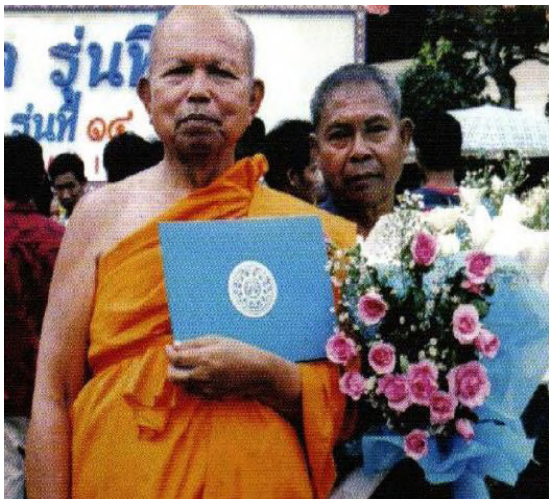
๑๒ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๘ ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (คบ.) จากสภาการ
ฝึกหัดครู สถาบันราชภัฏภูเก็ต

๓๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๖ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
(พธ.บ.) เกียรตินิยมอันดับสอง คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๐ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาพุทธศาสตร์พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

๒๑ เมษายน - ๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๓ เข้ารับการอบรมพระวิปัสสนาจารย์ตามหลักการ
ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมโมลี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช (๔๕ วัน)

พ.ศ.๒๕๖๑ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา
วิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.)

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๔๙๘ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระปลัด ฐานานุกรม
ใน พระครูประจักษ์สารธรรม เจ้าคณะอำเภอเมือง หนอง วัด
สุวรรณคีรีวิหาร

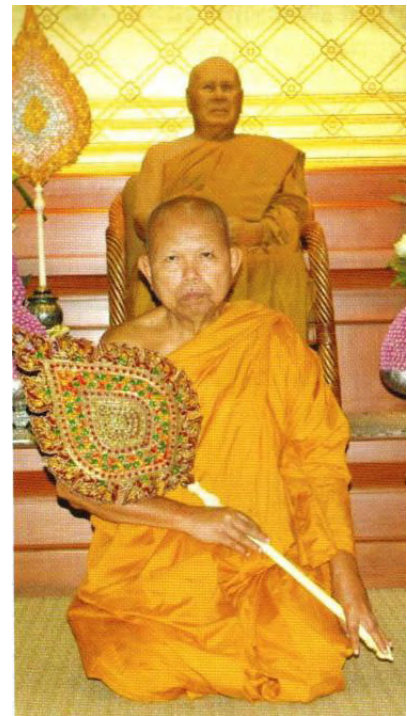
พ.ศ.๒๕๑๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครู
สัญญาบัตร เจ้าคณะตำบลชั้นโท ที่ พระครูประจักษ์สารธรรม

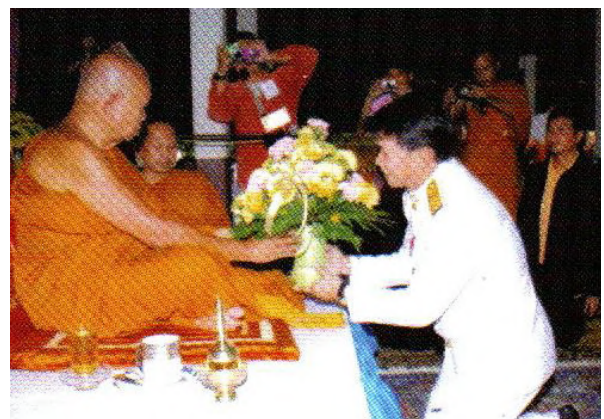
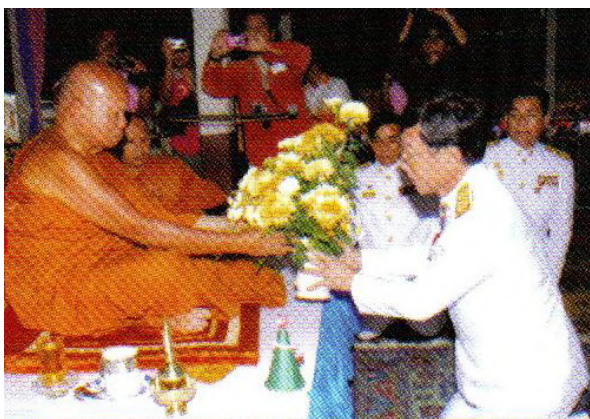
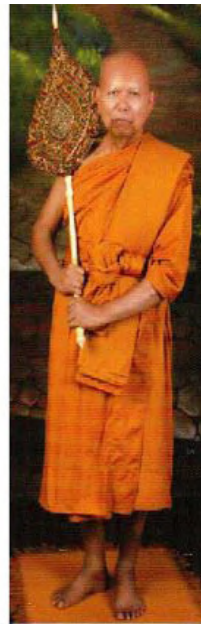
พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็น
พระครูสัญญาบัตร เจ้าคณะอำเภอชั้นเอก ในราชทินนามเดิม

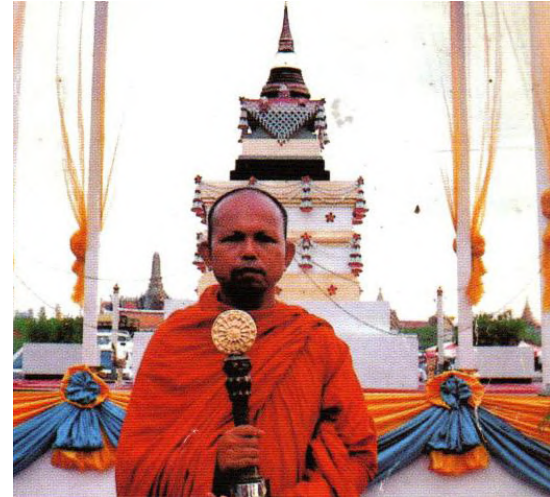
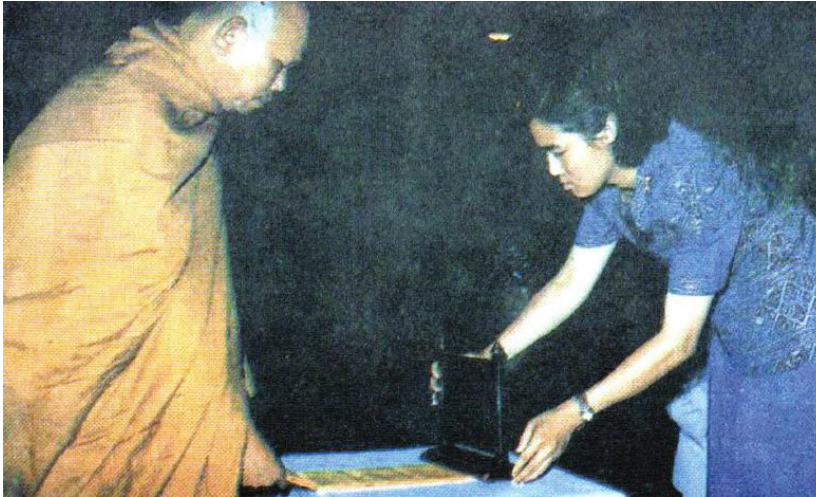
พ.ศ.๒๕๔๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระ
ราชาคณะชั้นสามัญที่ พระรณังครมคณี

พ.ศ.๒๕๔๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระ
ราชาคณะชั้นราชที่ พระราชรณังคมุณี

พ.ศ.๒๕๕๒ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระ
ราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพสิทธิมงคล โสภณธรรมาลังการ
สุวิธานวรกิจจานุกิจ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

เกียรติคุณ

พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับพระราชทานเสมาธรรมจักรและเกียรติบัตร ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประเภทส่งเสริมและส่งเสริมประชาชนโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา

พ.ศ.๒๕๓๓ ได้รับเข็มเชิดชูเกียรติของกระทรวงมหาดไทย ในการนำพัฒนาโครงการแผ่นดินธรรม-แผ่นดินทอง

พ.ศ.๒๕๓๓ ได้รับพัดและย่าม โครงการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ.๒๕๓๔ ได้รับพระราชทานโล่เกียรติคุณ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมภาคใต้ สาขา การพัฒนาคุณภาพชีวิต จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พ.ศ.๒๕๔๐ ได้รับเกียรติบัตรของกรมราชทัณฑ์ในการอบรมพัฒนาผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดระนองและอาสาคุมประพฤติของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดระนองรุ่นแรกของกรมราชทัณฑ์

พ.ศ.๒๕๔๕ ได้รับโล่เกียรตินิยมโครงการพัฒนาธาราบำบัดโรงพยาบาลระนอง ช่วยทอดผ้าป่า ซื้อเครื่องมือแพทย์ให้โรงพยาบาลหลายรายการ จนโรงพยาบาลมีชื่อเสียงมาถึงปัจจุบัน

๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๓ ได้รับเกียรติคุณ จากคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยวิธีะอุตสาหะ เสียสละ

พ.ศ.๒๕๐๘ - ปัจจุบัน ได้รับยกย่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และกรมการศาสนา ในโครงการจัดการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเป็นโครงการถาวรสืบมา

ศาสนกิจ

ศาสนกิจ ด้านการศึกษา

พ.ศ.๒๔๙๒ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมคณะจังหวัดระนอง วัดสุวรรณคีรีวิหาร อำเภอเมืองระนอง

พ.ศ.๒๔๙๕

- เป็นครูสอนศีลธรรมโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร
- เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรมชั้นตรี สนามหลวง จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ.๒๔๙๖ เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรมชั้นโท-เอก ตำบลนักสมเด็จฯ วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.๒๕๐๓

- เป็นครูสอนศีลธรรม โรงเรียนสตรีระนอง
- เป็นครูช่วยสอนโรงเรียนประชาบาล โรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ และโรงเรียนชาติเฉลิม

พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดตโปทาราม อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

พ.ศ.๒๕๒๓ เป็นวิทยากร อบรมครูปริยัติธรรม

พ.ศ.๒๕๒๕ พัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม วัดโปธาราม เป็น ๕ แผนก คือ (๑) แผนกนักธรรมและธรรมศึกษาตรี-โท-เอก (๒) แผนกบาลีไวยากรณ์ ประโยค ๑-๒ (๓) แผนกสามัญศึกษา ได้รับอนุญาตเปิดม.๑-๓ (๔) แผนกการศึกษา พุทธมาฆะวันอาทิตย์ จัดเป็น ๒ หน่วย ที่บ้านพ่อตาชิงและโรงเรียนชาติเฉลิม (๕) แผนกพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๗ ณ วัดโปธาราม ต่อมาเปิดสอนที่โรงเรียนสตรีระนอง สอนตามหลักสูตรของกรมการศาสนา และหลักสูตรแม่กองธรรมสนามหลวง

พ.ศ.๒๕๒๖ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมประจำจังหวัดระนอง แผนกสามัญศึกษาวัดโปธาราม

พ.ศ.๒๕๒๔ ส่งเสริมการศึกษาภายในสำนักเรียนวัดโปธาราม เช่น จัดตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาและปฏิบัติมอบทุนการศึกษาบาลีแก่พระภิกษุ สามเณร จัดตั้งกองทุนจัดการประถมศึกษา จัดหาทุนจากมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชนมูลนิธิชละอูสงฆาวาส กองทุนพระสังฆาธิการเขตตำบลกระบุรีกองทุนของเจ้าคณะจังหวัด ตลอดจนทุนของผู้มีจิตศรัทธาต่างๆ เป็นต้น สิ่งที่เหมาะสมนำมายกย่องสรรเสริญไว้ในที่นี้ คือ ท่านได้สละเงินนิตยภัตทั้งหมดตั้งแต่ได้รับมามอบเพื่อการศึกษาพระปริยัติธรรมวัดโปธาราม แผนกสามัญศึกษา มาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ.๒๕๒๙ เป็นวิทยากร อบรมครูปริยัติธรรม ทั้ง ๔ วิชา ทั้ง ๓ ชั้น คือ ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก

ศาสนกิจ ด้านการปกครอง

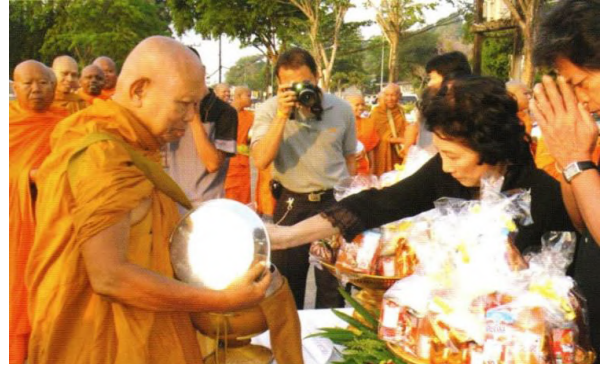
- พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นเจ้าอาวาสวัดโปธาราม
ตำบลหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง
- พ.ศ.๒๕๑๐ เป็นเจ้าคณะตำบลกะเปอร์
จังหวัดระนอง
- พ.ศ.๒๕๑๙ เป็นพระอุปัชฌาย์
- พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นเจ้าคณะอำเภอกระบุรี
อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
- พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นเจ้าคณะจังหวัดระนอง
- พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดระนอง
- พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗

ศาสนกิจ ด้านการเผยแผ่

พ.ศ.๒๕๐๘ จัดทำโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเป็นปีแรกและมีการบรรพชาติดต่อกันมาถึงปัจจุบัน เวลา ๕๘ ปี

พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระธรรมทูตจังหวัดระนอง สายที่ ๙

พ.ศ.๒๕๒๓

- เดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถาน ๔ ตำบลในประเทศอินเดียและเนปาล

เป็นเวลา ๑ เดือน ๑๐ วัน

- ร่วมกับหน่วย อ.ป.ต.เขตอำเภอกระบุรี จัดงานส่งเสริมฟื้นฟูประเพณีท้องถิ่นแห่งพระทางน้ำที่เรียกว่าพายเรือกระทำต่อมาจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ.๒๕๒๕

- จัดบวชศีลจาริณี และสามเณรพิเศษร่วมฉลอง ๒๐๐ ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

สามเณร ๒๔๙ รูป ศีลจาริณี ๒๔๐ คน

- ร่วมงานพิธีผูกพัทธสีมาที่วัดพุทธปทีป ประเทศอังกฤษ และศึกษาธุงานพระศาสนาประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ ออสเตรเลียและอิตาลี

พ.ศ.๒๕๒๖ จัดงานระดมธรรมระดมทุนอุดหนุนงานผูกพัทธสีมาวัดตโปทาราม ระดมธรรมระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ กุมภาพันธ์ โดยจัดเทศนาธรรม ปาฐกถาธรรม อภิปรายธรรม และสนทนาธรรมตลอดวัน กลางคืนจัดอบรมปฏิบัติธรรม มีผู้ร่วมงาน วันละประมาณ ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ คน ระดมทุนได้ ๗๐๐,๐๐๐ บาท ตลอดงาน ไม่มีมหรสพ

พ.ศ.๒๕๒๙

- ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าคณะธรรมโฆษณาสัญจร ประกาศพระศาสนาและผลงานพระพุทธรักษาทุกยุค สายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ วิทยาลัยครู นครราชสีมา, บุรีรัมย์, สุรินทร์, อุบลราชธานี, มหาสารคาม, สกลนคร, อุตรธานี, เลย และ เพชรบูรณ์ เป็นเวลา ๑ เดือน ๒๐ วัน

- ร่วมกับจังหวัดและกองหนุนความมั่นคงของชาติจัดประกวดสวดมนต์ ทำนองสรภัญญะแก่นักเรียนต่างๆ เป็นพิเศษ

- จัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงจังหวัดระนอง ในรายการ “ร่มโพธิ์”

- ได้รับคัดเลือกเป็นประธานหน่วยพุทธมามกะผู้เยาว์แห่งประเทศไทย

๒๔ เมษายน ๒๕๕๑ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองประธาน

คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย

พ.ศ.๒๕๔๐ - ปัจจุบัน พระธรรมทูตประจำสำนักผู้ตรวจการงานพระธรรมทูตภาคใต้

พ.ศ.๒๕๕๓

- หัวหน้าหนใต้ฝ่ายวิปัสสนาธุระ กองการวิปัสสนาธุระแห่งประเทศไทย
ในพระสังฆราชูปถัมภ์

- ประธานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลดีเด่น (อปต.ดีเด่น)

เฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๕๓

ศาสนกิจ ด้านสาธารณูปการ

พ.ศ.๒๔๙๙ สร้างวัดโตโปธารามและ
สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๖

พ.ศ.๒๕๒๑ สร้างอุโบสถ ๑ หลัง ขนาด
กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๔ เมตร ตามแปลน ของ
กรมการศาสนา ค่าก่อสร้าง ๘๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ.๒๕๒๒ ลาดยางทางเข้าวัดขนาด
กว้าง ๓ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร ค่าแรง ๑๒,๐๐๐
บาท

พ.ศ.๒๕๒๔ สร้างตึกรับรองสงฆ์ ๑ หลัง ๓ ชั้น เป็นอนุสรณ์สร้างวัดครบ ๒๕ ปี เป็นเงิน
๕๐๐,๐๐๐ บาท (กุฏิเจ้าอาวาสปัจจุบัน)

พ.ศ.๒๕๒๕ สร้างอนุสรณ์ ๒๐๐ ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ดังนี้

(๑) สร้างศาลาอเนกประสงค์ ๑ หลัง ขนาดกว้าง ๑๖.๕๐ เมตร ขนาดยาว ๒๐.๗๗ เมตร
ค่าก่อสร้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) สร้างสวนยาสมุนไพร เนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่

พ.ศ.๒๕๓๙ สร้างซุ้มประตูวัด ในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบรอบ ๕๐ ปี

พ.ศ.๒๕๕๐ สร้างอาคารอนุสรณ์พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญาันทภิกขุ-สามเณรบัน
เสนห์เจริญ) ค่าก่อสร้าง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ.๒๕๕๒ บูรณะกุฏิเจ้าอาวาสงบประมาณพัฒนาจังหวัดจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ศาสนกิจ ด้านสาธารณสงเคราะห์

พ.ศ.๒๕๒๔ สร้างเครื่องมือแพทย์ให้กับสถานือนามัยเกาะพยาม แดนตรุกันดาร หมู่ที่ ๔
ตำบลปากน้ำ อำเภอมือง จังหวัดระนอง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ.๒๕๒๘ จัดสร้างสุขา ตามโครงการสาธารณสุขพื้นฐาน ของ ก.นช. แห่งชาติ ณ หมู่ที่
๒ ตำบลบางหิน อำเภอกะเปอร์ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ.๒๕๔๕ ทอดผ้าป่าซื้อเครื่องมือแพทย์โรงพยาบาลระนอง โครงการพัฒนาธาราบำบัด
เจ้าคณะจังหวัดระนอง ได้ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยต่างๆ เป็นประจำ ทุกครั้งที่มีการสาธ-
กัย เช่น พายุซัดมา ปี ๒๕๔๐ ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ปี ๒๕๔๗ น้ำท่วมภาคใต้ ปี ๒๕๕๓ ร่วมกับคณะ
สงฆ์ ส่วนราชการ ฝ่ายการเมือง กลุ่มองค์กรต่างๆ เข้าช่วยเหลือทุกครั้งมิได้ขาด เป็นที่เจนาตาของ
ชาวระนองโดยทั่วไป

หลักธรรมประจำตัว

พระเทพสิทธิมงคล มีหลักธรรมคำสอนประจำตัว คือ “งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน” “ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง อุปสรรคคือทางแห่งความสำเร็จ” และ “จงทำอย่างฉันทา จงทำอย่างฉันทุต คือ พุดจริง ทำจริง”

วาระสุดท้ายของชีวิต

พระเทพสิทธิมงคล เข้ารักษาอาการอาพาธ ณ โรงพยาบาลระนอง เมื่อ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ คณะแพทย์ได้ถวายการรักษาอย่างใกล้ชิดเต็มความสามารถ อาการคงที่ตามลำดับมา ล่วงถึงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ หลวงพ่อได้มีอาการทรุดลง และได้มรณภาพด้วยโรคชรา ในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น. สิริอายุ ๙๒ ปี ๔ เดือน ๖ วัน ๗๒ พรรษา

ถวายความอาลัย
พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปณฺโญ)

คำไว้อาลัย ของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

นับเป็นการสูญเสียผู้เป็นกำลังสำคัญของคณะสงฆ์จังหวัดระนอง เหมือนกับเมื่อหลายปีมาแล้ว สูญเสียเช่นนี้เหมือนกัน แต่คงทำได้ทุกท่าน เพราะถือเป็นเรื่องสมบัติของโลกที่มีมานาน ไม่คงเส้นคงวาตลอดไป

ข้าพเจ้าเองมีความเคารพผูกพันกันมานานกับพระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคลตั้งแต่สมัยยังเป็นพระปลัดเสนอ รู้จักไปมาหาสู่มาตั้งแต่บัดนั้น คิดเหมือนกันว่าสักวันหนึ่งคงประสบเช่นคราวนี้ แต่เสียดายว่าวันที่ท่านเจ้าคุณสิ้นลมปราย เราไม่ได้มารดน้ำศพ คงคอยหาถามหาอยู่เพราะไม่เห็นหน้าสมเด็จพระเจ้าผู้บังคับบัญชาผู้เป็นมิตรสหายกัน ความมีอยู่ว่า วันนั้นยังคงอยู่ที่วัดพระธาตุตอดตุง จังหวัดเชียงราย ทุกวันนี้รู้เรื่องเร็ว อะไรที่เกิดขึ้นฉับพลันเพราะตัว เพชบุรี เป็นตัวช่วยเหลือ ทราบตั้งแต่วันนั้นแต่ยังกลับมาไม่ได้ มีภารกิจอยู่ ไม่ได้ร่วมรดน้ำศพ และยังคงงานทำบุญเจ็ดวันก็ตีวันปิดศพบกัก็มีภารกิจทั้งนั้น ยังไม่ได้เยี่ยมเลย ขออภัยต่อคณะสงฆ์จังหวัดระนองด้วย ตั้งใจว่าจะร่วมพิธีวันสุดท้ายพระราชทานเพลิงศพเสียแล้ว

มาพูดถึงตัวท่านเจ้าคุณอีกที ความที่เคยรู้จักกันมานานตั้งแต่สมัยยังเป็นปลัดเสนออยู่ เคยฝากแผนรณรงค์ลูกศิษย์ไปเรียนบาลีที่วัดกะพังสุรินทร์ จนสามเณรรูปนั้นสอบเปรียญได้ ต่อมากลับภูมิลำเนาลาสิกขาออกไปรับราชการเป็นครู เสียชีวิตไปนานแล้ว การติดต่อไปมากับท่านเจ้าคุณยังมีเสมอ พูดได้ว่าท่านเป็นผู้มีน้ำใจกับเพื่อนฝูงมีกิจที่ไหนจะไปร่วมมิได้ขาด ไกลไกลไม่เป็นปัญหา บางครั้งไปที่วัดเวลายังมาถึงดึกคืนหาที่นอนเอาเอง รุ่งเช้าจึงเห็นกัน แม้นยามชรานั้นปลายแห่งชีวิตยังฝืนสังขารไปได้ขาด

การเอาใจใส่ในงานในหน้าที่ไม่บกพร่อง รับผิดชอบทุกเรื่องที่รับไว้ นับว่าดีมาก จึงพูดได้ว่าเป็นพระเถระที่เชื่อถือรักใคร่เคารพของศิษยานุศิษย์และพุทธบริษัทของวัดตลอดมาจนกระทั่งมรณภาพ การสร้างความเคารพนับถือเป็นเรื่องสำคัญ แม้ในทางพระพุทธศาสนาพระพุทธรูปทรงแนะนำไว้อย่างดีว่า

สัทสนสมปนฺนํ ธรรมญฺหํ สจฺจวาทีนํ

อตฺตโน กมฺมกฺุพฺพานํ ตํ ชโน กุรุเต ปิยํ

แปลว่า ๑. เป็นคนเรียบร้อย ๒. เป็นคนเห็นการณ์ไกล ๓. เป็นคนมีเหตุผล

๔. เป็นคนจริงจัง ๕. เป็นคนรับผิดชอบ

ท่านเจ้าคุณมีความพร้อมตามหลักธรรมนี้จึงเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือทั้งผู้ใหญ่น้อย เสมอต้นเสมอปลายเมื่อท่านเจ้าคุณจากไป ทำให้เกิดความอาลัยสำหรับผู้ที่ยังอยู่ทุกท่าน แต่ทำอย่างไรได้ขึ้นชื่อว่าความตายแล้ว ไม่เข้าใครออกใคร ไม่มีที่หมายเป็นหลักธรรมตาโดยทั่วไปเป็นอย่างนี้

ด้วยอำนาจกุศลที่ท่านเจ้าคุณบำเพ็ญมาโดยตลอด ขอให้เป็นเสมือนนาวาพาปณิสนธิวิญญานนำไปสู่สุคติภพอันพึงปรารถนาในอนาคตกาลเทอญ

ด้วยความระลึกถึงและอาลัย

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

เจ้าคณะใหญ่หนใต้

ที่ปรีksamหาเถรสมาคม

วัดกะพังสุรินทร์ พระอารามหลวง จังหวัดตรัง

คำไว้อาลัย ของ พระพรหมวชิรเมธาจารย์

กราบหลวงพ่ พระเทพสิทธิมงคล (หลวงพ่เสนอ) เจ้าอาวาสวัดโปธาราม และที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ ด้วยความเคารพยิ่ง

ผมได้รับทราบข่าวหลวงพ่จากคณะสงฆ์ไปสู่สุคติแล้วด้วยความอาลัยอย่างยิ่ง แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นธรรมดาของชีวิต หลวงพ่ได้ใช้ชีวิตในโลกนี้อย่างยาวนาน บำเพ็ญคุณงามความดี บำเพ็ญบารมีอย่างมากมายสุดจะพรรณนาให้สิ้นสุดได้ แต่จะขอนำมากล่าวไว้เป็นข้อเตือนสติแก่บรรพชิต อุบาสกรุ่นหลังว่าหลวงพ่เป็นพระมีน้ำใจมีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หลวงพ่มีจิตเอื้ออาทรต่อคณะสงฆ์ไม่เลือกชั้นวรรณะ ทำให้หลวงพ่เป็นที่รักเคารพศรัทธาของประชาชนทั่วไปทุกระดับชั้น

กระผมขอบารมีและความดีทั้งหลายที่หลวงพ่ได้บำเพ็ญมาตลอดชีวิตและบุญความดีทั้งหลายที่คณะสงฆ์และประชาชน ตลอดถึงศิษยานุศิษย์ได้ตั้งใจบำเพ็ญอุทิศส่งถวายไปให้แล้วจนบัดนี้ ขอบุญนั้นทั้งหมดได้สนับสนุนส่งเสริมให้หลวงพ่จงถึงซึ่งนิพพานเทอญ

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

พระพรหมวชิรเมธาจารย์

เจ้าคณะภาค ๑๖

~ พุทธภาษิต ~

การให้ธรรมะ ชนะการให้ทั้งปวง

รสแห่งธรรมะ ชนะรสทั้งปวง

ความยินดีในธรรมะ ชนะความยินดีทั้งปวง

ความสันต์อันหา ชนะทุกข์ทั้งปวง

สังเวคกถา

อุปปาทา วา ภิกขเว ตถาคทานิ อุปปาทา วา ตถาคทานิ,
ฐิตาว สา ธาตุ ธมมภูติตา ธมมเนียมตา, สัพเพ สงฺขารา อนิจจาติ.

ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญา) เป็นพระสังฆเถระผู้ประกอบด้วยคุณงามความดีควรถือเป็นทิฐิฐานคติ เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยจริยามั่นอยู่ ดำรงตนไว้โดยชอบ ประกอบด้วยความกตัญญูกตเวที มั่นอยู่ในอริยาศัย ในฐานะพระสงฆ์สหธรรมิกผู้ประพฤติธรรมร่วมกันมา และพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ได้รู้จักให้ความเคารพนับถือท่านเจ้าคุณฯ ต่างก็รำลึกนึกถึงพระเดชพระคุณท่านเมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่นั้นได้ เป็นที่รักเคารพ นับถือ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวใจแก่เราท่านทั้งหลาย ทั้งเพื่อนสหธรรมิกผู้ประพฤติธรรมร่วมกัน เจ้าคณะพระสังฆาธิการทำงานเพื่อคณะสงฆ์ด้วยกันมา ตลอดถึงสาธุชนทั่วไป ญาติสนิทมิตรสหายในตระกูลของท่าน เมื่อท่านมาถึงมรณภาพไปก็เป็นธรรมดาที่จะต้องเกิดความเสียใจอาลัยอนุสรณ์ถึงท่าน การมรณภาพของท่านนั้นก็เหมือนกับต้นไทรใหญ่ที่เกิดขึ้นในถิ่นฐานอันอุดมแผ่กิ่งก้านสาขาปกปักษ์รักษาเป็นที่อยู่อาศัยของหมู่วิหคชนกกาทั่วไป สาธุชนพุทธบริษัทได้อาศัยร่มเงาแห่งพระธรรม ยิ่งใหญ่ด้วยพรหมวิหารธรรม มีความสุขกายสบายใจ แต่เมื่อต้นไทรใหญ่ด้วยพรหมวิหารธรรมนั้น ล้มลง ผู้คนก็คิดถึงดังมีคำประพันธ์ไว้ว่า **คนตายเหมือนไทรล้มหัก มีคนรำลึกเฝ้านี้ถึง**

ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญา) เป็นพระเถระผู้มีอายุยืนถึง ๙๓ ปี มีพรรษามากถึง ๗๒ พรรษา เป็นพระมหาเถระผู้ใหญ่ด้วยคุณธรรม มีพรหมวิหารธรรม จำทรงเมตตาไว้ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ประจำหัวใจมานาน จนเข้าสถิตอยู่ในใจเป็นที่เคารพบูชาของชาวระนอง ถิ่นบ้านเกิด ตำบลมะมู อำเภอกะบุรี จังหวัดระนองและสาธุชนคนจังหวัดระนองทั่วไป บริหารกิจการคณะสงฆ์ระดับหัววัดเป็นเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ๓๘ ปี เป็นเจ้าคณะอำเภอ เป็นเจ้าคณะจังหวัด สุดท้ายเป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ บริหารกิจการคณะสงฆ์มาด้วยคุณธรรม มีความกล้ากล้าหาญ ถึงความเกษม ไม่มีภัย ใจถึง ด้วยพลังแห่งพระคุณธรรมจึงพระเถระผู้ใหญ่เป็นที่เคารพนับถือเป็นที่พึ่งได้อย่างบริสุทธิ์ใจ สมณชีวิตของท่านเป็นตัวอย่างแก่พระสงฆ์ในสังคมไทยปัจจุบันเป็นอย่างดี คือเป็นพระมหาเถระนักการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง ท่านเจ้าคุณอายุมากถึง ๙๐ ปี ยังร่ำเรียนทำวิจัยระดับปริญญาเอก จนสำเร็จ โดยที่ท่านเจ้าคุณฯ ได้เล็งเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ในการสร้างอนาคตของคนดีในสังคม โดยเป็นพระสงฆ์ที่ขึ้นนำ ริเริ่ม ก่อตั้งโรงเรียนสามัญในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดระนองหลายแห่ง เช่นโรงเรียนบ้านทุ่งคา โรงเรียนบ้านแหลมสน โรงเรียนบ้านเกาะพยาม โรงเรียนบ้านคลองของ โรงเรียนบ้านขจัดภัย โรงเรียนบ้านรังแตน เป็นต้น และได้ตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญในจังหวัดระนอง ที่วัดโปธาราม เพื่อให้เด็กตามชนบทที่ด้อยโอกาสทางการศึกษามาวชเรียน เพื่อให้มีพระเถรมีวุฒิการศึกษา พัฒนาดน

ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญา) เป็นพระธรรมทายาทต้นแบบ รุ่นแรก เป็นพระธรรมทูต สายที่ ๙ ทำหน้าเผยแผ่พระสัทธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ท่านเจ้าคุณฯ ทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง ตามที่ท่านได้บอก บันทึก ไว้ว่า คติหลักธรรมประจำตน คือ งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง อุปสรรค

คือความสำเร็จ และจงทำอย่างอาตมาทำ และจงทำอย่างที่อาตมาพูด คือพูดจริง ทำจริง

การทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา ของท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล โดยมีความมุ่งหมายอบรมสั่งสอนสร้างคนให้เป็นคนดี ให้อยู่ในศีลในธรรมแห่งพระพุทธศาสนา จึงเป็นพระมหาเถระเป็นนักการศึกษา มีภูมิธรรม มีภูมิรู้ ศึกษาด้วยการทำงาน ผลงานที่ทำไว้มีวัดนาคารามเจริญพัฒนา เป็นที่ปรากฏประจักษ์แก่สายตา คณะสงฆ์หน (ภาค) ได้เพื่อนสหธรรมิกผู้ปฏิบัติธรรมด้วยกัน และพุทธศาสนิกชนชาวบ้านทั้งจังหวัดระนองและสาธุนทั้งภาคได้ทั่วกัน แต่โดยธรรมดาสังขารร่างกายของท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล ตกอยู่ในสภาวะอันเป็นธรรมดาของสังขาร เมื่อมีความเกิดปรากฏขึ้นในเบื้องต้น ความดับก็จำต้องมีในอวสาน ส่วนระยะกาลย่อมแล้วแต่เหตุจะปรุงแต่งให้เป็นไป เพราะว่าสิ่งทั้งปวงในโลกนี้ มีชีวิตก็ดี ไม่มีชีวิตก็ดี ล้วนเกิดแต่เหตุ เป็นไปตามเหตุทั้งนั้น สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงเหตุผล สั่งสอนเวไนยสัตว์ ให้เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริง ด้วยให้รู้แจ้งตามลักษณะของสังขาร ปรากฏในธรรมนิยามสูตร เป็นพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคว่า **อุปปาทา วา ภิกขเว ตถาคตาณํ อุปปาทา วา ตถาคตาณํ** ความว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุที่พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นก็ดี ไม่เกิดขึ้นก็ดี ธาตุอันนั้นคือความตั้งอยู่ตามธรรมดา การกำหนดตามธรรมดา ก็ตั้งอยู่อย่างนั้นเอง ข้อนี้คือ สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ธรรมะทั้งหลายไม่ใช่ตน แต่พระตถาคตย่อมรู้ถึงเหตุนี้ถูกต้อง ครั้นแล้วย่อมบอกให้แจ้ง สำแดงให้เห็นชัด บัญญัติแต่งตั้งเป็นแบบเปิดเผย จำแนกทำให้เข้าใจง่าย เพราะพระพุทธเจ้าทรงรู้เอง เห็นเอง แล้วสั่งสอน มนุษย์โลกให้ได้ดวงจักษุ คือปัญญา เข้าใจถูกต้องตามความเป็นไปแห่งธรรมดา

ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญโญ) อาศัยสัมมาสังกัปปะ ความดำริมุ่งมั่นที่ชอบเป็นอารมณ์ จึงได้บรรลุถึงทางที่เป็นสาระแห่งสมณชีวิต และสารประโยชน์เพื่อผู้อื่นตามวิสัย อันใครๆ จะพึงดำเนินไม่ได้ เมื่อละสังขารไป เป็นอันได้ชื่อว่า ได้ดำรงตนมีสมณชีวิตไม่เหล่าประโยชน์ ควรแก่ครองสังฆตธรรมอันมีความแตกดับเป็นอวสาน

คณะสงฆ์จังหวัดระนอง คณะศิษยานุศิษย์ของท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญโญ) ทั้งฝ่ายบรรพชิต และฝ่ายคฤหัสถ์ ข้าราชการ อุบาสก อุบาสิกา ผู้มีวิสาสะคุ้นเคย เคารพนับถือทั้งหลาย ให้มีกุศลจิตเป็นสมานฉันท์ร่วมกันบำเพ็ญกุศลจนครบวาระ กำหนดจัดพิธีออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ พระเทพสิทธิมงคล ดร. เพื่ออุทิศถวายเป็นกุศลแด่วิบากสมบัติถวายท่านเจ้าคุณฯ หากทราบได้ด้วยญาณวิถีทางใดทางหนึ่งแล้ว ก็จงพึงปิตุปราโมทย์อนุโมทนา เพื่อเพิ่มพูนบุญบารมีธรรม ให้ไพศาลยิ่งขึ้น ขอให้ท่านเจ้าคุณฯ ได้เสวยทิพย์สุขทิพย์สมบัติมั่นคงอยู่ในสัมปรายภพยิ่งขึ้น และพร้อมกันนั้นเมื่อหลวงปู่ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญโญ) จะทราบรับกุศลวิถีธรรม คงจะตั้งกัลยาณจิต อำนวยพรให้คณะศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ อุบาสก อุบาสิกา ผู้มีวิสาสะคุ้นเคย เคารพนับถือทั้งหลาย เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ สำเร็จสมดังมโนเรศความมุ่งมาดปรารถนาทุกประการ

พระธรรมวาชิราธิบดี

เจ้าคณะภาค ๑๗

เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร

เทพสิทธิมงคลานุสรณ์

อันมนุษย์ทุกรูปทุกนามคือทุกคนนั้นแหละต้องผ่านประตูชีวิต คือ เกิด-แก่-เจ็บ-ตาย ด้วยกันหมด ไม่มีแม้แต่สักคนเดียวที่จะรู้ชัด และยืนยันได้อย่างมั่นใจว่า “มาจากอะไร และมาจากไหน” รู้ได้ก็แต่เพียงว่า มาจากกรรม กรรมส่งผลให้มา ดังที่ตรัสว่า *กัมมํ สตุเต วิภชติ* เฉพาะในนักผู้เข้าใจธรรมเท่านั้น ครั้นเกิดมาแล้วก็แก่ทันที แต่ทุกคนมองไม่เห็น ที่มองเห็นก็เฉพาะท่านผู้หลุดพ้น คือพระอรหันต์เท่านั้น แม้แต่เจ็บก็ตามติดชีวิตมาด้วยเช่นกัน ทุกคนจะต้องมีเจ็บด้วยกันหมดไม่มียกเว้น แต่ต่างกันที่ว่าบางคนเจ็บน้อย บางคนเจ็บมาก บางคนหายยาก บางคนหายง่าย บางคนรักษาได้ บางคนรักษาไม่ได้ บางคนรักษาหรือไม่รักษาก็หาย บางคนรักษาหรือไม่รักษาก็ตาย บางคนตายตั้งแต่เป็นเด็ก บางคนตายเมื่อโต บางคนตายเมื่อเป็นหนุ่มเป็นสาว บางคนตายเมื่อกลางคน บางคนตายเมื่อแก่ชรา ในที่สุดก็ต้องตายหมดทุกคน หนีตายไม่พ้นเพราะจากเกิดมาแล้ว ยังหนีแก่และเจ็บไม่ได้ และในเมื่อผ่านประตูเกิดมาแล้ว จนกว่าจะถึงประตูตาย ยังมีเหตุการณ์อื่นๆ ซึ่งนอกจาก แก่-เจ็บ แทรกเข้ามาอีกมากมาย เช่น โชคดี โชคร้าย คราวได้ คราวเสีย คราวมี คราวจน คนสรรเสริญ คนนินทา มีความสุข มีความทุกข์ ผ่านเข้ามาในชีวิตของแต่ละคนมากบ้างน้อยบ้าง สุดแท้แต่กรรมทั้งที่มีมาก่อนและสร้างขึ้นใหม่ จัดสรรส่งเป็นผลให้ ตามพระพุทธภาษิตที่ว่า กัมมุนา วตฺตติ โลโก ผู้ที่อยู่ในโลกย่อมเป็นไปตามอำนาจของกรรมทั้งสิ้นหนีผลกรรมไปไม่พ้นทั้งนั้น

ดังนั้น พระพุทธองค์ถึงตรัสสอนโดยทรงกำชับพุทธบริษัทยึดความไม่ประมาทไว้ให้ได้ อย่างเหนียวแน่นโดยเหตุผลตามพระพุทธภาษิตที่ว่า *อปฺปมาโท อมตํ ปทํ* ความไม่ประมาทคือมีสติ เป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่จะให้อยู่เป็นอมตะ และยังทรงย้ำไว้อีกว่า *อปฺปมตฺตา น มียนฺติ* ผู้ไม่ประมาท คือมีสติอยู่เสมอ ย่อมไม่ตาย พระเดชพระคุณหลวงพ่отепสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญมหาเถระ) อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ระนอง ซึ่งท่านไม่เพียงแต่เจ้าคณะปกครองที่ขยับขึ้นมาจนถึงเจ้าคณะจังหวัดเท่านั้น ยังเป็นนักการศึกษา ที่พูดกว้างไกลมีวิสัยทัศน์อันยาวไกล สนับสนุนให้พระสงฆ์สามเณรศึกษานาคิษย์ รุ่นต่อรุ่น ให้ได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมคู่กัน แม้แต่ตัวท่านเองก็ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง โดยสำเร็จการศึกษาถึงขั้นดุษฎีบัณฑิต ปริญญาเอก ในบั้นปลายชีวิต อายุเกิน ๘๐ ปี เพราะท่านได้ดำเนินชีวิตและปกครองชีวิตไว้ตามแนวพระพุทธภาษิต ที่ยกขึ้นมา นี้ อย่างไม่ตกหล่น โดยไม่ขาดตกบกพร่องเลย สมกับที่ท่านเป็น พระมหาเถระทั้งรัตตัญญู โดยมีอายุยืนยาวนานเกิน ๙๐ ปี และปูชนียบุคคลของพุทธบริษัททั้งสมณนักบวชด้วยกัน และฆราวาสญาติโยม ทั้งที่ เป็นศิษย์ และมีได้เป็นศิษย์โดยตรง โดยมี ศีลาจริยวัตรที่งดงาม มีปฏิปทาชวนให้เกิดศรัทธาเลื่อมใส ท่านวางตัววางตนแบบเรียบง่าย อยู่อย่างง่ายๆ ไม่มากเรื่อง ผู้ได้พบเห็นเพียงเฉินๆ แม้อยู่ห่างไกลก็เกิดศรัทธาเลื่อมใสแล้ว ยิ่งได้ให้ชิดด้วยแล้วยิ่งเกิดศรัทธาเลื่อมใสยิ่งขึ้น และมีศรัทธาเลื่อมใสที่มั่นคง เพราะความมีคุณธรรม-มีคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่เหมือนผู้อื่นใดนั้นแหละย่อมเป็นร่องรอยตราอยู่ คงอยู่อย่าง เป็นอมตะ

ดังนั้นพระเดชพระคุณหลวงพ่отепสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญมหาเถระ) ถึงหมดลมจบชีวิต ซึ่งเรียกว่ามรณภาพแล้วก็ตาม แต่ผลงานอันบ่งบอกถึงความเป็นคุณธรรม-มีคุณค่าของท่านที่ท่านฝากไว้ ไม่ยอมหมดตามไปด้วย ยังคงมีชีวิตอยู่ตลอดไป สมดังพระพุทธวาทะประพันธ์ที่พูดถึง ณ เบื้องต้นนั้นแหละว่า *อปฺปมตฺตา น มียนฺติ* ผู้มีสติทำประโยชน์ให้ตน และทำประโยชน์ให้ผู้อื่น-ให้ส่วนรวม อย่างดีที่สุด แม้ตายแล้วก็ชื่อว่าย่อมไม่ตาย.

พระธรรมวชิรเวที

เจ้าคณะภาค ๑๘

เจ้าอาวาสวัดดูลิตารามวรวิหาร

ประกาศสารธรรมานุสรณ์

พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล (อ.เสนอ) อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ เจ้าอาวาสวัดโปธาราม อำเภอมืองระนอง จังหวัดระนอง เป็นพระต้นแบบนักสู้ ไม่เคยบ่นว่าเหนื่อย ไม่ท้อถอยงานในหน้าที่ ไปถึงก่อนเสมอ ไม่เพลื่อนอนตื่นสาย เมื่อมีการประชุมต้องค้างคืนจะต้องทำวัตรเช้า-เย็น เสวนาได้ทุกเรื่อง

สมัย ท่านเป็นพระครูประกาศสารธรรม มุ่งมั่นทำงานด้านการเผยแผ่ อย่างเต็มกำลัง เป็นสมาชิกสภาพระธรรมทูตจังหวัดชุมพร คณะสงฆ์ และกรมการศาสนา จัดกิจกรรมเผยแผ่ที่ไหน ท่านจะไปทุกที่มิได้ขาด ท่านได้ร่วมกับพระธรรมทูตจังหวัดชุมพร จาริกไปเผยแผ่ธรรมะในโอกาสต่างๆ ทั้งในจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง ไปในถิ่นทุรกันดาร สถานที่ต่างๆ พบว่า เด็กๆ ไม่มีที่เรียนหนังสือระดับประถม ท่านจึงได้ดำเนินการตั้งโรงเรียนชื่อว่า โรงเรียน ต.ช.ด. ในอำเภอสวี อำเภอละแม อำเภอยะตะ และจังหวัดระนอง ต่อมาหลวงพ่อบุญญานันทะ ได้มีโครงการธรรมทายาท ท่านได้เป็นทัพน้าสมัครเป็นพระธรรมทายาทรุ่นแรก และได้รับการคัดเลือกให้เป็น ประธานรุ่น ในโอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ ท่านจะไปพบหลวงพ่อบุญญานันทะ สอนโมกข์ ไชยา ปีหนึ่งๆ หลายครั้ง เคารพ และสนใจหลวงพ่อบุญญานันทะ หลวงพ่อบุญญานันทะ หลวงพ่อพระราชญาณกวี เป็นพิเศษ

งานด้านการศึกษา ท่านได้ส่งเสริมการศึกษานักธรรม ธรรมศึกษา พุทธศาสนาวินยาศิษย์ และเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นแห่งแรกของจังหวัดระนอง และสนับสนุนให้เปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่วัดพะจัน จังหวัดชุมพร ท่านได้ส่งเสริมลูกศิษย์ลูกหา ทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ ศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก หลายรูป สำหรับตัวท่านเอง เป็นพระสังฆาธิการนักศึกษารูปแรกที่จบปริญญาเอก ขณะมีอายุ ๘๐ กว่าปี

งานด้านสาธารณูปการ ท่านได้สร้างเสนาสนะ ถาวรวัตถุ ที่มาตรฐาน มั่นคง ที่วัดโปธารามตามปรากฏในปัจจุบัน

งานด้านการศึกษาสงเคราะห์ ท่านได้ตั้งทุน เพิ่มทุน แจกทุนแก่เด็กนักเรียน ช่วยเหลือโรงเรียนต่างๆ ทั้งอุปกรณ์การศึกษา การกีฬา หลายโรงเรียน ทั้งในจังหวัดระนอง จังหวัดชุมพร และจังหวัดใกล้เคียง ท่านพูดเสมอว่าจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง เป็นบ้านพี่เมืองน้อง

งานด้านสาธารณสงเคราะห์ ท่านได้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้ป่วยติดเตียง ครอบครัวยากจน อนึ่ง ท่านได้ให้ความสำคัญต่อพระเดชพระคุณ เจ้าประคุณ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เจ้าคณะใหญ่หนใต้ ด้วยดีเสมอมา

เพื่อระลึกถึงพระเถระผู้เห็นสารธรรมชัดเจน ผู้มีความดี สำเร็จสมบูรณ์ แม้จะรุ่มกันเผา รุ่มกันทำลาย ก็ไม่ไหม้ไม่หมด

พระเทพวชิรปฏิภาณ

เจ้าคณะจังหวัดชุมพร

๑๑ มกราคม ๒๕๖๗

คำไว้อาลัย ของ พระราชวัชรโพธิคุณ

กระผมพระราชวัชรโพธิคุณ เจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล สวนโมกข์ ได้รับหนังสือ จากพระราช ธรรมังควาจิรคุณ เจ้าคณะจังหวัดระนอง ให้ช่วยเขียนสังเวคคาถา เพื่อมาลงในหนังสือที่ระลึกงานออก เมรุ พระราชทานเพลิงศพพระเทพสิทธิมงคล ดร. อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ อดีตเจ้าอาวาสวัด ตโปทาราม ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ กุมภาพันธ์ ณ เมรุชั่วคราววัดสุวรรณคีรีวิหาร พระอารามหลวง ตำบลเขาหินเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนองนั้น กระผมยินดีขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

กระผมเองได้รู้จักพระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคลมาเป็นเวลาช้านานตั้งแต่กระผมไปอยู่สวน โมกข์ใหม่ๆ กระผมไปอยู่สวนโมกข์ในปีพ.ศ. ๒๕๐๖ และอยู่ติดต่อกันกระทั่งบัดนี้ วันขึ้น ๑๓ ค่ำของ ทุกปี จะมีพระจากวัดต่างๆ มาเยี่ยมสวนโมกข์ ท่านอาจารย์พุทธทาส ให้ชื่อว่า “วันเยี่ยมสวนโมกข์” พระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคลแก่กว่าข้าพเจ้าคิดว่าประมาณหนึ่งปี ปีนี้ข้าพเจ้ามีอายุ ๙๒ ปี ร่างกายก็ไม่ค่อยแข็งแรงประกอบกับติดโรคโควิดเมื่อสี่ห้าเดือนที่ผ่านมา ตอนนี้อยู่อาหารบางเวลาก็ ปวดกระดูก อยู่ได้ด้วยอาหารเสริม ตอนที่พระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคลมรณภาพก็มาเยี่ยมศพไม่ได้ เป็นแต่ให้รองเจ้าอาวาสและพระมาแทน

ทุกคนที่เกิดมาทุกชาติทุกภาษา ต้องเป็นเช่นนี้เหมือนกันทั้งหมด เพราะฉะนั้นขอทุกท่านจง อย่าประมาทเลย จงรีบทำประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น โดยถือเอาพระเดชพระคุณพระเทพสิทธิ มงคลเป็นตัวอย่างด้วยกันทุกท่านทุกคนเทอญ

ธรรม พร เมตตา

พระราชวัชรโพธิคุณ

เจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล สวนโมกข์

~ พุทธภาษิต ~

ความไม่มีโรค เป็นลาภอย่างยิ่ง
ความคุ้นเคย เป็นญาติอย่างยิ่ง
ความรู้จักพอ เป็นทรัพย์อย่างยิ่ง
ความสงบเย็น เป็นสุขอย่างยิ่ง

อาจารย์บูชา แต่ พระเทพสิทธิมงคล
(พระอาจารย์เสนอ สิริปณฺณมหาเถร)
อดีตเจ้าคณะจังหวัดระนอง เจ้าอาวาสวัดโปธาราม

หลวงพ่พระเทพสิทธิมงคล แต่ชาวพื้นบ้านระนองมักเรียกติดปากว่าพระอาจารย์เสนอ วัดพระน้ำร้อน เมื่ออายุย่างเข้า ๙๐ ปีโดยประมาณก็ถือว่าเป็นรัตตัญญู ผู้มีราตรีอันยืนนานรู้เล่ห์กล เล่ห์เหลี่ยม ความตลปะแลงของชีวิตของผู้คนไม่ว่าจะมาในละครบทไหน เว้นแต่จะพูดหรือไม่พูด วันทอดกฐินสามัคคีหลวงพ่กล่าวสัมโมทนิยกราบขอใจคุณโยมผู้ร่วมเป็นเจ้าภาพนานพอสมควร นึกว่าจะอยู่กับศิษยานุศิษย์ไปอีกนานวันก็ทำให้เบาความกังวลใจไปชั่วข้ามคืน แต่ครั้งแล้วก็มีคนส่งข่าวมาบอกว่า หลวงพ่ถูกห้ามไปโรงพยาบาล อีกใจหายวาบคล้ายมีแสงสังหรณ์ว่า “เสียงที่หลวงพ่พูดเมื่อวานคงได้เป็นครั้งสุดท้ายเหมือนดวงเทียนที่ใกล้ดับจะมีแสงสว่างมากหรือเหมือนคนทานอาหารได้มากในเวลาจะหมดลม ทำให้เราคณะญาติมิตรพลันดีใจแล้วเสียน้ำตาในเวลาต่อมา

ความจริงคณะศิษยานุศิษย์ก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ พยายามหาคนมาเฝ้าหลวงพ่ผู้อาวุส พระก็ได้โยม ผู้ชายก็ได้ ที่พ่อยกหลวงพ่ให้ลุกจากเตียงไปห้องน้ำได้ และแล้วในคืนวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑ นาฬิกา กับอีก ๕ นาที หลวงพ่ก็หมดลม ธาตุทั้ง ๔ ก็คืนสู่ธรรมชาติ ตามหลักของศาสตร์จีนพยากรณ์ว่า พ่อแม่ตายในยามนี้ลูกๆ ทุกคนจะรุ่งเรื่องร่ำรวยเจริญก้าวหน้าเหลือกินเหลือใช้ ก่อนที่หลวงพ่จากไปไม่มีวันกลับครั้งนี้ ศิษยานุศิษย์ได้นำไปโรงพยาบาลที่ดีที่สุดของจังหวัด ในงานบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายก็ประดับประดาด้วยดอกไม้สดสมเกียรติสมฐานะด้วยชั้นเทพในจังหวัดภูธรบ้านเรา สวยงามประณีตวิจิตรบรรจงหาที่ติไม่ได้ เหมือนไม้ดอกในสวนสวรรค์ มีปาน ขอให้ผู้สละทรัพย์เพื่อไม้ดอกตกแต่งในงานนี้ จงมีสวนรุกขชาติน่านาพรรณผดุงรองรับในอุทยานทุกชาติไป ขอนุโมทนาต่อผู้สละแรงกายทรัพย์วัตถุสิ่งของทุกสิ่งทุกอย่างและความคิดของทุกท่านทุกคนเพื่อหลวงพ่ จงมีความสุขกายสุขใจสมหวังในสิ่งที่ท่านปรารถนาจงทุกประการ

ผมมีความภูมิใจมากที่ได้หลวงพ่มาเป็นกรรมวาจาจารย์ในวันที่อุปสมบทโบสถ์หลังเก่า วัดสุวรรณคีรีวิหาร เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ พวกเราจะมองหลวงพ่ในมุมไหน เป็นนักกึ่งวิชาการ นักปกครอง นักเรียน นักสอน นักเสียสละ นักพูด นักเทศน์ นักเสนอ (สมชื่อ)นักตอบปัญหานักอ่านและอีกหลายนัก นี่คือนิสัยอันเป็นอัจฉริยะของหลวงพ่ บัดนี้สิ่งอันเป็นอัจฉริยะเหล่านี้ ช่างหายากในบุคคลคนเดียวเสียเหลือเกิน และอีกอย่างที่จะอดพูดเสียไม่ได้ก็คือ การมีปฏิภาณที่ว่องไวที่หลายคนประสบพบพานมาแล้ว สมมุติว่าหลวงพ่มีฐานะทางทิศเหนือจริงๆ แต่บุคคลคนนั้น ปฏิเสธว่าผมไม่วางที่จะไปทิศนั้นแต่จะไปทางทิศใต้พอดี หลวงพ่จะรีบตอบทันทีว่า อาตมาก็จะไปทางทิศใต้พอดีเหมือนกัน ตกลงหลวงพ่ได้โปรดคนนั้น เสมือนหลวงพ่รู้ว่าคนๆ นั้น หลอกหลวงพ่แล้วหลวงพ่ก็แก้เช็ดว่าอย่าหลอกอีกในคราวหน้า เป็นต้น หลวงพ่มักตำหนิพระที่โลภมาก เช่น บอกว่ารู้จักคู่ยเคยดีกับผู้นั้น ผู้นั้นแล้วบอกอย่างไม่ละอายว่าเรื่องนี้ขอให้อาตมาจัดการก็แล้วกันในฐานะที่เคารพนับถือกัน หลวงพ่ไม่เคยโน้มลามาเพื่อตัวเอง เราเป็นผู้ใหญ่แล้วควรที่เห็นใจลูกน้องบ้าง สิ่งเล็กๆน้อยๆที่หลวงพ่พร่ำสอนกระผมจะจดจำไม่ลืมเลือน กระผมพรรณนามาจากความรู้สึกของกระผมที่มีต่อหลวงพ่ ในยามที่กระผมก็ป่วยด้วยโรคสโตรก จึงนึกคิดแบบได้หน้าลืมหลัง ไม่สมบูรณ์ เนื้อหาสาระที่ควรจะเป็นจึง

ขออภัยต่อทุกๆ ท่านที่มาร่วมงานศพหลวงพ่อกับในครั้งนี้และขอขอบพระคุณขอบใจอนุโมทนาเจริญพร
ขอบใจต่อญาติโยมทุกๆ คนที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดี

ขออานิสงส์ของหลวงพ่อกับที่ได้บำเพ็ญมาจนวาระสุดท้ายของชีวิต ขอได้เสวยสุขในแดนสุขาวดี
จนกว่าจะถึงพระนิพพานในคติภพนั้นๆ ด้วยเถิด และขออาราธนาพรทั้ง ๔ ประการมาแก้ภัยพิบัติ
อันตรายทั้งปวงจงบาราศหายไปหมดไป จากพระเถรานุเถระและญาติโยมที่ได้มาบำเพ็ญร่วมบุญกุศล
ของหลวงพ่อกับในครั้งนี้ด้วยเทอญฯ

กราบมาด้วยความเคารพอย่างสูง

พระราชระณังควชิรมุณี

เจ้าคณะจังหวัดระนอง วัดสุวรรณศิริวิหาร เมืองระนอง

~ พุทธภาษิต ~

ไม่มีไฟใดเสมอด้วยราคะ

ไม่มีโทษใดเสมอด้วยโทสะ

ไม่มีทุกข์ใดเสมอด้วยเบญจขันธ์

ไม่มีสุขใดเสมอด้วยความสงบ

ระลึกถึงหลวงพ่ พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปณฺโญ)

พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปณฺโญ) เป็นพระสุปฏิปันโนผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตนเพื่อความสุขความเจริญจากโลกียธรรมสู่อมตธรรม รั้งใช้พระศาสนาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตาม **เถรธรรม ๕ ประการ** อย่างสมบูรณ์ ได้แก่

๑. พระผู้เป็นมหาเถรรัตตัญญู อุทิศตนในฐานะเป็นสังฆชินโนรสนานถึง ๗๒ พรรษา (อายุ ๙๒ ปี)
๒. ดำรงตนในฐานะปูชนียบุคคล นำชื่อเสียงเกียรติคุณควรค่าแก่การเคารพนับถือตลอดมา
๓. เป็นพระผู้มักน้อยสันโดษ ใช้สอยปัจจัย ๔ อันควรแก่สมณบริโภคอย่างรู้คุณค่าพอประมาณ
๔. เป็นพระผู้พหูสูตร ทรงสุตะได้คล่องปากขึ้นใจทุกบท รู้แจ้งแทงตลอดในอรรถธรรม งดงามในเบื้องต้นท่ามกลางและสิ้นสุด
๕. เป็นผู้มั่งคั่งปัญญาสัมมาทิฐิ ความเห็นไม่วิปริตผิดธรรม ยังมหาชนให้ตั้งอยู่ในพระสัทธรรม

ด้วยความเจริญไพบุลย์ในเถรธรรม ที่บำเพ็ญมาตลอดอายุ ๙๒ ปี ๗๒ พรรษา ก่อประโยชน์เกื้อกูลแก่งานพระศาสนานานัปการ สนองงานมหาเถรสมาคม ๖ ด้านอย่างสมบูรณ์ ฝากคุณงามความดีผ่านงานศาสนกิจที่รับผิดชอบในขณะดำรงสมณศักดิ์หลายสิ่งหลายประการตลอดถึงเล็งเห็นประโยชน์ที่จะบังเกิดในอนาคต เช่น การตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อสร้างบุคลากรสืบศาสนทายาทไว้ที่วัดตโปทาราม เป็นต้น หลวงพ่อจึงชื่อว่า **ผู้ไม่ตาย** การจากไปของท่านจัดเข้าใน **มรณะ ๒ ประการ** ได้แก่

๑. อริยมรณะ กิเลสจางหายแต่ร่างกายยังประโยชน์แก่พระศาสนาอย่างต่อเนื่อง ท่านได้เสียสละเงินนิตยภัตบำรุงการศึกษาสนับสนุนพระภิกษุสามเณรให้มีกำลังใจศึกษาเล่าเรียนอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญได้เพียรพยายามพัฒนาตนให้เป็นตัวอย่างด้านการใฝ่การศึกษา ตั้งใจเรียนจบปริญญาเอกด้วยวัย ๘๗ ปี

๒. อมตมรณะ ร่างกายถูกเปลวไฟเผาผลาญแต่คงผลงานให้ศิษยานุศิษย์สืบสานตลอดไป แม้สังขารร่างกายหลวงพ่จะแตกดับไปตามอายุขัย แตกสลายไปตามกฎธรรมชาติดัง ๙๓ ปี ๗๒ พรรษา ที่ผ่านมาหลวงพ่ได้อาศัยร่างกายคือสังขารบำเพ็ญงานด้วยอิทธิบาท ๔ คือพอใจเต็มใจ ทำหน้าที่อย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ใช้ความเพียรและตั้งใจจดจ่อ ตลอดถึงใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ผลงานของท่านจึงยืนยาวกว่าอายุตัว ดังคำที่หลวงพ่ปัญญานันทะ กล่าวไว้ว่า **“ร่างกายตายได้ แต่งานอย่าให้ตาย”** พวกเราในฐานะศิษยานุศิษย์จึงได้ตั้งกองทุนบำรุงการศึกษาไว้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดตโปทาราม ท่านละ ๑ กอง เท่ากับต่ออายุให้ท่าน ๑ ปี เพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณงามความดีหลวงพ่และช่วยสืบสานเจตนารมณ์ของหลวงพ่ให้คงอยู่ตลอดไป ให้คำว่า **“หลวงพ่ พระผู้ไม่ตาย”** ได้ตราตรึงอยู่ในดวงใจพุทธบริษัทและศิษยานุศิษย์ ตลอดไป

พระราชวัชรธรรมภาณี

เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ พระอารามหลวง

น้อมถวายความอาลัย พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญฺโญ)

พระเดชพระคุณอาจารย์ พระเทพสิทธิมงคล เป็นพระมหาเถระที่เป็นปูชนียบุคคล ผู้ที่ควรเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง เป็นพระที่ทำประโยชน์ตนและประโยชน์ส่วนรวมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะแรกๆ พระเดชพระคุณให้การสนับสนุนการศึกษาส่งเสริมให้พระภิกษุและสามเณร และส่งสัทธิวิหาริกของท่านไปศึกษาในสำนักต่างๆ มาเป็นเวลาช้านาน แม้แก่พระเดชพระคุณเองก็มีใจใฝ่การศึกษาเป็นแบบอย่างให้กับพระภิกษุ แม้วาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่านก็เป็นที่สุดอาลัยแก่ศิษยานุศิษย์ เห็นถึงความไม่เที่ยงแท้ของสังขาร

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

พระมงคลวัตรวาทิ

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร กทม.

~ พุทธภาษิต ~

ฟังชนะคนโกรธ ด้วยความไม่โกรธ

ฟังชนะคนชั่ว ด้วยความดี

ฟังชนะคนตระหนี่ ด้วยการให้

ฟังชนะคนพูดปด ด้วยคำจริง

มรณานุสรณ์

รูป ชีรติ มจจานัน นามโคตตํ น ชีรติ

รูปกาย (สังขาร) ของสรรพสัตว์ ย่อมเสื่อม
แต่ชื่อเสียงและโคตร หาเสื่อมไปด้วยไม่

การจากไปของพระเดชพระคุณพระอาจารย์พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปัญญา ดร.) อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ นับว่าเป็นการสูญเสียพระเถระที่ทำประโยชน์ให้แก่พระศาสนาและแก่คณะสงฆ์อีกรูปหนึ่ง แต่ผลงานและความดีที่ท่านทำไว้นั้นจะปรากฏเป็นทิฏฐานุคตติ แก่อนุชนคนรุ่นหลังสืบไป

คนเราทุกคนไม่อาจหนีพ้นจากความแก่ ความเจ็บและความตาย ซึ่งนับเป็นกฎของธรรมชาติ กล่าวคือกฎของไตรลักษณ์คือ อนิจจัง คือความไม่เหมือนเดิม ทุกขัง คือ สภาพที่ทนอยู่ไม่ได้ และ อนัตตา คือ ความไม่มีตัวตน ที่ทุกคนไม่ปรารถนาแต่ทุกคนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ บัณฑิตคือผู้ฉลาด ย่อมไม่ยอมที่จะจากไปโดยเปล่าประโยชน์ ในขณะที่มีชีวิต แต่กลับเร่งชวนชวายุสร้างประโยชน์และคุณงามความดีให้แก่ตนเอง แก่พระพุทธศาสนา และแก่สังคมประเทศชาติอยู่เรื่อยไป

พระเดชพระคุณพระอาจารย์พระเทพสิทธิมงคล เป็นพระเถระที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย และโดดเด่นในด้านการศึกษาและเผยแผ่เป็นที่ปรากฏมีปฏิปทานำสรรเสริญและเลื่อมใส เป็นแบบอย่างให้แก่คณะสงฆ์ได้เป็นอย่างดี ท่านมีเมตตาต่อศิษยานุศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่อนุชนผู้อยู่เบื้องหลังได้ประพฤติปฏิบัติตาม

การจากไปของพระเดชพระคุณพระอาจารย์เจ้าคุณฯ จึงนับได้ว่าเป็นการสูญเสีย “กำลังสำคัญของพระพุทธศาสนา” ตลอดถึงของศิษยานุศิษย์ผู้อยู่เบื้องหลัง กล่าวได้ว่า เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง หากแต่คุณธรรมและความดีที่พระเดชพระคุณพระอาจารย์เจ้าคุณฯ ได้บำเพ็ญตลอดสมณวิสัยของท่าน มิได้สูญสลายไปกับสังขาร มีแต่จะเป็นการรำลึกและกล่าวขานถึงของผู้อยู่เบื้องหลังตราบนานเท่านาน.

พระครูศรีโพธิยาภรณ์

เจ้าอาวาสวัดโพหวาย

พระเสนาในความทรงจำ

พระมหาโพธิ ปฐมโพธิ

บ้านเล็กในป่าใหญ่

มีบ้านเล็กๆ หลังหนึ่งในหมู่ ๓ ตำบลมะมู อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง เป็นบ้านเกษตรกร ทำไร่ ทำนา แวดล้อมไปด้วยป่าเขาและแม่น้ำ มีทั้งป่าไม้ใหญ่ใช้ป่าและสัตว์ป่าปะปนกันไปมีลำธารไหลผ่านเป็นประหนึ่งเส้นเลือดชีวิต มีเพื่อนบ้านอาศัยเดียวกัน หลังจากทำนาแล้ว ก็รอวันเก็บเกี่ยวกับคนเกี่ยวและแกะ

นางอนอม เจริญรักษ์
โยมมารดาของพระเสนา

กำเนิดเด็กชายเสนา

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๔๗๔ เป็นวันกำเนิดของนักบุญชื่อเด็กชายเสนา ในตระกูลเจริญรักษ์ มีนายเทียนเป็นคุณพ่อ มีนางอนอมเป็นคุณแม่ มีพี่น้องรวมองค์ท่านด้วย ๖ คน คือ

๑. นางเสงี่ยม (ถึงแก่กรรม) แต่งงานกับนายเทิ้ม (ปัจจุบันบวชเป็นพระภิกษุ)
๒. พระเทพสิทธิมงคล (เสนา สิริปญโญ / เจริญรักษ์)
๓. นางแคล้ว แต่งงานกับนายอานวย วงศ์พยัคฆ์
๔. นางหนูวงศ์ เจริญรักษ์ (ถึงแก่กรรม)
๕. นายสนิท เจริญรักษ์
๖. นางนิตดา เจริญรักษ์

ได้ตำแหน่ง ๒ เด็ก

ครอบครัวเจริญรักษ์ นอกจากมีทีนาและสวนแล้ว ยังมีควายอยู่หนึ่งฝูง ๑๘ ตัว เด็กชายเสนอเป็นคนโตของครอบครัว ต้องรับภาระของครอบครัวเลี้ยงน้องๆ และเลี้ยงควายด้วยและเป็นเกษตรกรโดยอัตโนมัติ จึงมีตำแหน่ง ๑. เลี้ยงน้องๆ ๒. เลี้ยงควาย

เมื่อเป็นนักเรียน

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนวัดมัชฌิมเขต (มัชฌิมวิทยา) อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็จบชั้น ป.๔ เป็นอันจบภาคศึกษาบังคับในสมัยนั้น

สุขภาพเด็กชายเสนอ

ในสมัยนั้น ด้านสาธารณสุขพื้นฐานทั่วไปไม่ดีสำหรับคนทุกวัย เด็กชายเสนอก็ตกอยู่ในสภาพนั้น ปรากฏว่าเป็นโรคท้องป่อง เป็นไข้ปามาเลเรื่อยลงดับ การรักษาในสมัยนั้น ก็ให้รักษาเท่าที่มีตามภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่นการใช้ซากกตท้อง และเป็นอยู่เสมอ

เตรียมฝังเมื่อยังเด็กทารก

จากการเป็นโรคต่างๆ ที่กล่าวมานั้น บางครั้งก็ทุเลา บางครั้งอาการก็หนักและเหล่านนั้นก็ เป็นๆ หายๆ มีอยู่ครั้งหนึ่งเจอหลายเตียง รวมทั้งงูสวัด ฌ ปากสวะด้วย ทุกคนรวมทั้งคุณแม่คิดว่าตายแล้วเตรียมห่อผ้าขาวและนำวางไว้ข้างฝา เตรียมนำไปฝัง ปรากฏหัวแข็ง ตายยากฟื้นขึ้นมาอีก จากการห่อผ้าขาวได้มาห่อผ้าเหลืองจนถึงปัจจุบันนี้

มาเป็นสามเณรเสนอ

เมื่อเด็กๆ คุณแม่ถนอมเห็นว่า เด็กชายเสนอสุขภาพไม่ค่อยจะดีจึงบนบาน ถ้าวอดตายคราวนี้จะบวชเณร เมื่ออายุ ๑๖ ปี ก็บวชสามเณร ที่วัดมัชฌิมเขตมะมุ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง โดยมีพระระณังควินมุนีวงศ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ มีท่านบัวแก้วรักษาการ เจ้าอาวาสวัดมัชฌิมเขต ท่านบัวแก้วเป็นรองเจ้าอาวาส และต่อมาท่านก็ย้ายเป็นเจ้าอาวาสในกาลต่อมา

บวช ๗ วัน จะ ๗๐ ปี แล้ว

ครั้งแรกที่บนบวชไว้ มีเวลาจำกัดแค่ ๗ วัน สามเณรเสนอคิดว่าลูกหมาเกิดใหม่ยังไม่ลืมตาเลย จึงปรึกษากับคุณแม่ว่าต้องการศึกษาและอบรมพระธรรมวินัยบ้าง คุณแม่ยกให้ ๑ พรรษาเอาไปเลย แต่มีปัญหาว่าใครจะรับตำแหน่งเลี้ยงควาย เป็นตำแหน่งที่ยังว่างอยู่การประชุมเครือญาติก็เกิดขึ้น ในที่สุดมีผู้อาสาจากครอบครัวเจริญรักษ์ น.ส.หนูวงศ์ เป็นน้องสาวของเจ้าเณร ได้รับขันอาสาเลี้ยงควายให้

จากสามเณรเป็นพระเสนอ

๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๔ สามเณรเสนออายุครบ ๒๐ ปี บริบูรณ์บรรลุนิติภาวะพร้อมจะเป็นพระภิกษุหนุ่ม ซึ่งมีพระอุปัชฌาย์องค์เดิมทั้งบวชพระและบวชเณร ฌ พระอุโบสถวัดสุวรรณคีรีวิหาร (วัดหน้าเมือง) ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

รับรางวัลอันยิ่งใหญ่

เมื่อบวชพระแล้ว ตั้งปัญหาในใจว่าพระเรียนอะไรบ้าง ก็นำหนังสือนวโกวาทและพุทธประวัติมาท่องและอ่าน ท่านบัวแก้ววัดมัชฌิมเขตประกาศว่าใครท่องนวโกวาทจะให้สีย้อมผ้าเหลือง (สมัยก่อนย้อมผ้าเหลืองเอง) และจะให้สบง ๑ ตัว เป็นรางวัลอันงดงามในชีวิต สามเณรเสนอ ได้รับและสอบผ่าน สำหรับพระในสมัยนั้น ไม่นิยมเรียน เช่นท่านบัวแก้วตัดไม้ซุงมาทำวัดเลื่อยไม้ ขนไม้ตาก เขาเรียกว่านักทำ (นักทำไม้) ส่วนหลวงตาพัฒน์มีหน้าที่ตักธูปให้นอน ใครนอนก่อนหมดยกโดนน้ำสาด และในปีนั้นพระเสนอสอบนักธรรมที่วัดจันทารามได้

ย้ายมาอยู่ระนอง

มีอยู่คนหนึ่งชื่อนายดาบเจริญ ชูศรี ได้ไปชักชวนที่วัดมัชฌิมฯ ไปอยู่ระนอง พระเสนอตอบตกลงจึงไปลาปลัดจู้ ขณะที่ไปทำกุญแจตกหาย ทำให้ใจหายคิดว่าไม่ได้ไปอยู่ระนองแล้วแล้วเดินกลับมาทางเดิมเพื่อหาพวงกุญแจ

ณ ศาลาเย

ได้หาอยู่นาน ในที่สุดก็ได้มาพบที่ศาลาเย (จะพังมิพังแหล่ โยโกโยโยเย) จึงมอบให้พระอาจารย์ พร้อมทั้งกราบลา การเดินทางมาระนองในสมัยนั้น ไม่มีรถยนต์ และถนนก็ไม่มี จึงเริ่มต้นเดิน จากวัดมัชฌิมเขตมาที่ท่าน้ำถนนสุดสาคร (ท่าน้ำกระบือ)

มากับหมู

โกซังขักรถยนต์บรรทุกหมูมาจากชุมพร เห็นพระเสนอกับพระเจริญ (นายดาบเจริญ ชูศรี) จะมาระนองก็อาสารับมา เป็นอันว่ามากับเรือนางหงษ์และขึ้นที่ท่าเรือท่าเมือง ซึ่งเป็นท่าเรือระนองสมัยนั้น ยังไม่มีท่าเรือสะพานปลาและได้พบกับพระครูประจักษ์สารธรรม เจ้าคณะอำเภอมืองระนอง ในสมัยนั้น และท่านก็ชี้ให้ชนข้าวของที่ทำเรือพร้อมมาพักกับท่านสุวรรณคีรีวิหาร (วัดหน้าเมือง)

คึกซิงพระ

พระเสนอขณะนั้นเนื้อหอม ด้านพระครูประจักษ์สารธรรม จะให้อยู่วัดหน้าเมือง (วัดสุวรรณคีรีวิหาร) พระครูจู่จะให้สอนนักธรรมที่วัดมัชฌิมเขต อาจารย์สุพัสจะพาไปเรียนไซยา ในที่สุดอยู่กับพระครูประจักษ์สารธรรม วัดหน้าเมือง

โรคคิดถึงบ้านกำเริบ

พระภิกษุหนุ่มเสนอ เมื่ออยู่วัดหน้าเมืองแล้ว อยู่มาวันหนึ่งคิดถึงบ้านเป็นวรคเป็นเวร หรือจะเป็นนางสังหรณ์อย่างไร ไม่ทราบ ตั้งใจว่าจะไปบ้านให้ได้และกราบลาพระครูประจักษ์ฯ ลงเรือที่ท่าเมือง ขณะนั้น น้ำแห้งทำให้เรือเกยตื้น ด้วยความอยากเดินทางเต็มประดาจึงขึ้นเรือและโชคดีค่าโดยสารเขาไม่เก็บ แต่โชคร้ายไปถึงท่าเรือกระบือในเวลามืดค่ำแล้ว

เผชิญหน้าสัตว์ร้าย

ทั้งรถและเรือหมดการเดินทางแล้ว จึงย่ำเท้าจากท่าเรือกระบือไปบ้านปาก เวลาค่ำคืน

ระยะทางในสมัยนั้นเป็นป่าใหญ่เต็มไปด้วยเสือ ช้าง และงูพิษ พระภิกษุหนุ่ม คุ่มๆ ไปไม่ได้คิดอะไร ตั้งสัจจะว่าจะต้องไปให้ถึงบ้านโยมแม่คีนนี้ให้ได้ เมื่อใกล้บ้าน สิ่งที่พระหนุ่มตกใจคือแสงสว่าง ทำไมเมื่อก่อนบ้านเรามืด เดียวนี้มีไฟสว่างจ้า จึงเดินเข้าบ้านพอเห็นพระเสนอเท่านั้น แม่พี่ และน้องๆ ต่างร้องไห้โฮ จึงทราบว่าน้องสาวหลวงศตายุตายแล้ว

อธิษฐานจิตหน้าโลงศพ

พระเสนอได้ยืนนั่งหน้าโลงศพชั่วคราว โดยไม่พูดอะไร แต่คำอธิษฐานดังก้องอยู่ในใจ น้องสาวฉันตายเพราะเลี้ยงควายแทนเรา เขาตายแทนเราเพื่อซื้อเวลาให้เราบวชแท้ๆ จึงจุดธูปและเทียนปักหน้าศพและบอกวิญญาณน้องสาวว่า “พี่จะบวชให้น้องต่อไป”

จดตอบ “จะสึกหรือไม่สึก”

ขณะนั้น หัวอกโยมแม่ตกอยู่ในภวังค์โศกเศร้า เสียลูกสาวไป ๑ คน ภายในจิตใจแม่นั้น ได้ต่อสู้กันอย่างรุนแรงระหว่างควายกับพระ ได้เรียกพระลูกชายคือพระเสนอ ซึ่งมีพรรษา ๕ มาถามว่าจะสึกหรือไม่สึก ถ้าสึกไม่ขายควาย ถ้าไม่สึกขายควายทั้ง ๑๘ ตัว ให้ท่านไปนั่งคิด เอาเอง ไม่ต้องตอบตอนนี้ พรุ่งนี้เช้าค่อยตอบก็ได้

บวชหนีควาย

คีนนั้น เป็นคีนที่ทรمانของพระภิกษุหนุ่ม จะสึกหรือจะบวช จะครองพระหรือครอบครองควายไว้ จิตใจเต็มไปด้วยพะวักพะวงเต็มที่ มีความคิดผุดมาในใจว่า ถ้าเรามีความรู้จะซื้อควายก็ตัวก็ได้ ต้องเอาความรู้ก่อนควาย ควายเอาไว้ทีหลัง จึงนับหนึ่งถึงสิบ แล้วตอบโยมแม่ทันทีว่า “ให้ขาย” และถูกตราหน้าจากคนกระบุรีว่า “บวชหนีควายไม่ยากกำด้ามจอบ” คำวิพากษ์วิจารณ์นี้ ได้ยืนเซ็งแซ่อยู่ทั่วไป

ขายควายแบบยกแข่ง

ในการขายควายนั้น ได้ขอร้องคุณแม่ไว้คำเดียวว่าขายได้แต่ให้ขายรวม อย่าแยกขาย ให้ขายทั้งฝูง ขายแบบขายส่งยกแข่ง เพราะไม่ต้องการให้พลัดพรากจากแม่ลูกพี่น้อง โดยอุปมา ในใจว่าอย่างข้าพเจ้าจะต้องเสียน้อง ต้องมาอยู่ต่างถิ่นไกลจากโยมแม่ ในที่สุดคุณแม่ก็ขายให้ กับชาวชุมพรบ้านหนองคล้าทั้งฝูง

แม่ควายยังเคารพ

ใจจริงแล้วท่านก็รักควายมาก ท่านเล่าว่าสมัยไปเลี้ยงควายกลางทุ่งนาเสื่อตะปบลูกควายแต่ว่าพลัด ทันใดนั้นควายมารายล้อมเด็กชายเสนอไว้ คนเลี้ยงอยู่ตรงกลาง ลูกๆ ควายอยู่ชั้นในทำให้นึกถึงบุญคุณเขาอยู่เหมือนกัน แต่มาเทียบกับควายเป็นพระก็ต้องเสียสละ

ต่อมาไม่นาน ทำให้คิดถึงควายฝูงนั้น ได้เดินทางไปเยี่ยมที่ชุมพร เมื่อเจ้าของใหม่อนุญาตแล้วจึงไปเยี่ยมกลางทุ่งนา ปรากฏว่าควายจำหน้าได้และมันยืนเรียงแถวคล้ายว่าจะเคารพเจ้านายเก่า

โรคร้ายมารังควาน

สำหรับสุขภาพของพระเสนอนั้น มาเอาตอนบวช นานๆ ครั้ง ถึงจะป่วย มีอยู่ครั้งหนึ่ง เมื่อ บวชอยู่วัดหน้าเมือง เป็นไข้หนักอยู่รูปเดียว พระรูปอื่นไปฟังปาฏิโมกข์ที่วัดด่าน ไข้ก็สูงออกหายา ในวัด มีแต่แอสไปรอย่างเดียวอ่านจากฉลากฯ บอกว่ารับประทาน ครั้งละ ๒ เม็ด ทำให้รีบกิน และรีบโง่งมในที่สุดก็หาย

ขออำลาวัดหน้าเมือง

เหตุที่เรียกว่า วัดหน้าเมือง เพราะเมื่อก่อนศาลากลางจังหวัดอยู่หน้าวัด ต่อมา อยู่ที่ปัจจุบัน วัดหน้าเมืองสมัยนั้น มีโบสถ์หลังเก่าหลังคาก็รั้วมีตัวต่อ (ชาวบ้านเรียกว่าสังเวียน) มากมาย จึงชวนเพื่อนพระซ่อมโบสถ์เสร็จแล้ว ตักน้ำใส่ตุ่มเต็มหมด นำรูปเทียนไปกราบลาเจ้าอาวาส หวังจะไปเรียนหนังสือที่วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ท่านพระครูประจักษ์ฯ พุดเกลี้ยกล่อมจนสว่างว่าอย่าไปเลย ให้อยู่ที่นี่ จะซื้อหนังสือธรรมเอกให้ พระเสนอใจอ่อนไม่ยอมดื้อสอบนักธรรมเอกกับอาจารย์สุพาสน์ ศิริพันธ์ แต่ท่านสอบตก ทั้งจังหวัดพระเสนอรูปเดียว

จะขึ้นเหนือหรือลงใต้

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ สอบได้นักธรรมชั้นเอกแล้ว จบการศึกษาที่จังหวัดระนอง มีแต่ศึกษาเปรียญ ทางพระอุปัชฌาย์ คือท่านเจ้าคุณระณังค์ ที่เรียกกันติดปากว่าพ่อท่าน จะพาไปเรียนหนังสือที่ภูเก็ต ทางพระครูนิวาตธรรมคุณจะพาไปฝากเรียนที่วัดเขาโบสถ์สะพานใหญ่ประจวบฯ แต่พระครูประจักษ์ให้เรียนแบบถึงต้นถึงดอกที่วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ที่เดียวดีกว่า

อยู่ที่ไหนก็เรียนได้

เมื่อไปเหนือก็ไม่ได้ ไปใต้ไม่ได้ลอง อาจารย์สุพาสน์ฯ ได้พลบโยนว่า อยู่ที่ไหนก็เรียนได้ จึงเอาวิชาชุดक्रमาก่อนและสอบได้ชุด พ.พ.ป. และ พ.ม. ตามลำดับพร้อมกันนั้นได้เรียนพิมพ์ติดต่อมาครูโรงเรียนต่างๆ ขาดครู ย้ายครูสุพาสน์ไปอยู่หางว ท่านเสนอไปอยู่โรงเรียนวัดอุปนันทารามถึงช่วงนี้มีข่าวออกมาว่าพระที่เป็นครูต้องสึก แต่พระเสนอขอเปลี่ยนห้องข้างของชาวบ้านสอนโรงเรียน ด้วยการสอนไม่คิดค่าอะไร เพราะคิดว่าสอนเด็กเป็นพระเด็กให้ความเคารพดี

สวัสดี - ขอบใจ

พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้รับอาราธนาเป็นครูสอนศีลธรรม โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สอนสมัยนั้น มีอาจารย์พู่ บุญช่วย เริ่มสอนวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานแก่เด็กในจังหวัดระนอง จะให้หัดพูดคำว่า “สวัสดี” “ขอบคุณ” “ขอโทษ” “โปรดขอบคุณ” นับเป็นครั้งแรกที่ได้ยินคำเหล่านี้ มีอยู่วันหนึ่ง พระเสนอถามอาจารย์พู่ว่าการเป็นครูจะให้สอนคนหรือสอนหนังสือ อาจารย์ตอบว่าการสอนคนหรือสอนหนังสือ ถ้าสอนคนคือนักเรียนต้องสอนอยู่อย่างน้อย ๒๐ ปี จึงจะได้ผล เพราะเขานำไปปฏิบัติคือสอนตนเองได้ ศีลธรรมจึงจะเกิดขึ้นในตนเอง เมื่อรับแล้วสอนศีลธรรมติดต่อกันเป็นเวลา ๓๓ ปี ปรากฏผลทางวัฒนธรรมและศีลธรรมสืบมาจนถึงปัจจุบัน

พระปลัดหนุ่ม

เมื่อพรรษาได้ ๔ พรรษาท่านพระครูประจักษ์สารธรรม ได้ตั้งพระเสนอเป็นพระปลัด เสนอตำแหน่งนี้อยู่มานาน ส่วนคุณวิต้องการเป็นพระสมุห์ก็ได้เป็น เป็นใหม่ๆ ท่านวิเชิน มีโยม มาเรียกสมุห์วิ จึงโกรธไม่ยอมฉันข้าว ส่วนพระเสนอคนยังเรียกติดปากว่า “สามเณร” อยู่เสมอ แต่ใครเรียกเณรก็ขาน เรียกพระก็ขานรับ

ธรรมศึกษาคนแรก

เมื่อปี ๒๔๙๕ ได้ไปตรวจข้อสอบที่ภูเก็ต จำได้ว่าการสอนธรรมศึกษาในระนองปีแรก และลูกสาวหมอกำหนดขึ้นนางสาวระนอง ได้เข้าสอบธรรมศึกษา และสอบได้เป็นคนแรกของจังหวัดระนอง จึงเป็นมูลเหตุให้นักเรียนต่อๆ สอบมากขึ้น เป็นผลพวงมาถึงปัจจุบันนี้ นักเรียนโรงเรียนพิชัยฯ และโรงเรียนอื่นๆ สอบมากขึ้น แต่ภายหลังโรงเรียนพิชัยไม่มีอาจารย์สอน ศีลธรรมในโรงเรียน จึงไม่มีนักเรียนสมัครเข้าสอบในปัจจุบัน

ไม่ชอบบอกลีลาธิษ

มีอยู่ครั้งหนึ่งไปตรวจข้อสอบนักธรรมโท เอก แทนท่านพระครูอุปัธมภ์บุรี สมัยนั้นได้พรรษา ๕ ตรวจข้อสอบที่วัดมหาธาตุฯ ท่านพระจันทร์ พระพิมลธรรมถามว่า ปลัดอะไรยังเป็น เด็กอยู่ เมื่อตรวจข้อสอบเสร็จแล้ว เขาประชุมพระกัน พระปลัดเสนอได้ลุกขึ้นถามว่า จังหวัดระนองใครได้บ้าง แม่กองบอกว่าได้เฉพาะพระนคร - ธนบุรีเท่านั้น แม่กองบอกว่า คุณมีดี อะไรจึงกล้าถาม พระปลัดเสนอตอบว่าอยากจะรู้ และพระพิมลธรรม ถามว่าคุณมาจากไหน เรียนท่านว่ามาจากระนอง เป็นอันว่าส่วนภูธรสอบไม่ได้

ระนองมิใช่ระยอง

พระปลัดเสนอได้เสนอต่อที่ประชุมว่า ขออนุญาตให้สอบธรรมศึกษาในโรงเรียน พระพิมลธรรม ได้ถามที่ประชุมว่าใครจะทำอย่างจังหวัดระยอง เอ้ยระนองบ้าง ในที่สุดที่ประชุมอนุญาตนั้นเป็นครั้งแรกของเมืองไทย เพราะไม่เคยมีมาก่อน

ต่อมาที่ประชุมได้นิมนต์พระปลัดเสนอขึ้นพูด ตอนหนึ่งท่านพูดว่า จังหวัดระนอง อาภัพ แม้แต่ชื่อระนองก็เรียกเป็นระยอง ทำให้พระพิมลธรรมไม่พอใจ แต่อนุญาตให้สอบ ศึกษาในโรงเรียนได้ และเรื่องนี้ทำให้พระมหาเข็บภูเก็ตชอบใจพระปลัดเสนอและการสอนของพระปลัดเสนอด้วย

ครั้งแรกของเมืองไทย

จากเหตุการณ์นี้ ทำให้ระนองเคลื่อนไหวในวงการศึกษา มีการจัดพระสอนที่โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร โรงเรียนวัดอุปนนทาราม และโรงเรียนสตรีระนอง ต่อมาพระภิกษุอื่นๆ ได้ตามโรงเรียนต่างๆ ทั่วจังหวัดระนอง และอนุญาตให้สอบธรรมศึกษาในโรงเรียนได้ ครั้งแรกของเมืองไทย

ให้พระมาสอนในโรงเรียนทำไม

ในปี พ.ศ.๒๕๐๔ ท่านอธิบดีอภัย จันทวิมล ได้มาตรวจการศึกษาที่อำเภอเมือง ถามอาจารย์ฟู่ว่า ทำไมเอาพระมาสอนที่โรงเรียน อาจารย์ฟู่ตอบว่าเด็กให้ความเคารพดี หลังจากให้อธิบติกลับกรุงเทพฯแล้ว ประกาศให้พระมาสอนได้ และมีการตั้งนิยัตถ์ ๑๘๐ บาท ตั้งแต่นั้นมา

ทำไมคะแนนศีลธรรมน้อย

ในสมัยที่หลวงพรหมโยธี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สมัยนั้นเริ่มสวดสรภัญญะหน้าเสาธง และทางการได้จัดให้มีการสัมมนาที่วัดมหาธาตุฯ ทำพระจันทร์ มีผู้ใหญ่มากมาย สมเด็จพระสังฆราช วัดเบญจมฯ ได้ถามที่ประชุมว่าทำไมวิชาอื่นมีคะแนนมาก แต่วิชาศีลธรรมคะแนนน้อย ท่านปลัดกระทรวงตอบว่ามันเป็นคะแนนในเชิงวิชาการ วิชาอื่นมีการทำผิดทำถูก ทำถูกก็เป็นศีลธรรม อยู่แล้ว

พระปลัดในโรงเรียน

พ.ศ.๒๔๙๔	สอนโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร
พ.ศ.๒๕๐๓	สอนในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์
พ.ศ.๒๕๐๔	สอนโรงเรียนชาติเฉลิม

ยกวัดเคลื่อนที่

ท่านได้จัดพระไว้ ๕ รูป ฉันทและสวดได้ ๔ รูป เทศน์ ๑ รูป ตระเวนเล่นไปนิคมปากจั่น บ้านกำพวน บางหิน ท่งคา แหลมสน และเกาะต่างๆ จนสถานที่เหล่านั้นเป็นวัดและเป็นโรงเรียนขึ้นมา เช่น วัดนิคมปากจั่น วัดเกาะพยาม และเป็นโรงเรียนท่งคา แหลมสน เกาะพยาม รังแตน และคลองเรือ พระโตะ พระโตะเป็นกึ่งอำเภอขึ้นกับจังหวัดชุมพร กาลต่อมาพระธรรมทูตจังหวัดชุมพร-ระนอง ช่วยกันทอดผ้าป่ากาแฟร่วมกับประชาชนชาวพระโตะ ชาวชุมพร ชาวหลังสวน สวี และระนอง เพื่อตั้งเป็นกองทุนสนับสนุนให้ทางฝ่ายบ้านเมืองสร้างที่ว่าการกึ่งอำเภอพระโตะ ต่อมาได้ยกขึ้นเป็นอำเภอพระโตะมาถึงปัจจุบันนี้ คือผลของพระพุทธศาสนาเป็นที่พึงของชาวบ้านได้จริงๆ ชาวบ้านได้สร้างอนุสรณ์ไว้เรียกว่าศาลาบำเพ็ญบุญ ทุกปีในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ชาวบ้านพระรักษ์จะร่วมทำบุญกันทุกปี

กำเนิดพระธรรมทูต

เมื่อปี ๒๕๐๙ พระมหาโพธิ์(ผู้เขียน) ได้เป็นพระธรรมทูตในจังหวัดระนอง โดยมีท่าน ภิกขุ ปัญญานันทะเป็นหัวหน้าสายธรรมทูตสายที่ ๙ พระมหาโพธิ์ และพระมหาพินได้ปรึกษาอาจารย์ ปลัดเสนอต้องการเสนอเป็นพระธรรมทูต ท่านบอกไม่รับโดยไม่ทราบเหตุผล ท่านมหาโพธิ์และท่านมหาพินได้เอาหนังสือสุทธิโดยวิสาสะ และเสนอจนได้เป็นพระธรรมทูตจน ปัจจุบัน และแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะตำบลกะเปอร์ด้วยในครั้งนั้น แต่เรื่องนี้เป็นความลับ เพิ่งจะเปิดเผยวันนี้แม้พระปลัดเสนอก็ไม่ทราบ

เป็นพระวิปัสสนาจารย์องค์แรกของระนอง

ในปี พ.ศ.๒๔๔๗ วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ ได้ทำการสอนวิปัสสนา ที่วิหารคด พระพิมลธรรมเป็นประธาน ท่านพระครูปลัดเสนอได้เห็นพระวิปัสสนาเดินเรียบร้อยฉันทอาหาร เป็นพันๆ รูป แม้แต่เสียงซ้อนส้อมก็ไม่ได้ ทำให้เกิดศรัทธาจึงสมัครเข้าอบรม ขณะอบรม รับแจกหนังสือ “ทางไปนิพพาน” ของท่านพุทธทาสภิกขุ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากัมมัฏฐาน อ่านดูแล้วเพิ่มศรัทธาอุตสาหะขึ้นอีกจึงลาไปปฏิบัติต่อมา

สอนกรรมฐานในโรงเรียน

จากการเป็นพระวิปัสสนาจารย์ ทำให้ชื่อเสียงฟุ้งขจรทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด อบรมเพิ่มขึ้นเรื่อย ทั้งโรงเรียนพิชัยรัตนาคารและโรงเรียนสตรีระนอง มีคุณครูสมศรี ครูสมมิตร และครูคำฉนวนทราบข่าวนี้ จึงติดต่อขออนุญาตเปิดทำการสอนกรรมฐานในโรงเรียนนี้

สร้างวัดโปธาราม

ในปี พ.ศ.๒๔๔๙ ได้ออกจากวัดหน้าเมือง ไปสร้างที่พักชั่วคราวที่บ่อน้ำร้อนมีพระชุดแรก คือ พระปลัดเสนอ ๑ รูป สามเณรธรรมรงค์ พรหมเกตุ ๑ รูป เด็กวัดนายจำรัส ๑ คน หมา ๑ ตัว แมว ๑ ตัว

โดยได้รับความช่วยเหลือจากหมื่นระมัดนิยมไทย นายไว อุดมวงษ์ ขุนนิคมประศาสน์ นายพุทธธรรม ศรีเจต ครูสมศรี ณ ตะกั่วทุ่ง และครูสมพิศ คอหงส์ ร่วมเป็นคณะกรรมการชุดแรก มีแม่ชีเลื่อง สนิทพงษ์ นางแหน จันทรเกิด พร้อมคณะพุทธบริษัทชาวบ้านพ่อตาชิง ตลาดบางสำน ตลาดใหม่ สะพานยูง เป็นต้น ร่วมกันอุปถัมภ์ ร่วมกับชาวบ้านจังหวัดระนอง และจังหวัดใกล้เคียงช่วยสนับสนุนเป็นจำนวนมาก ทอดกฐินครั้งแรกได้ตั้งทุนมูลนิธิ ทุกวันนี้ ได้ใช้จ่ายดอกผลในการศึกษาพระปริยัติธรรม และปฏิบัติสืบทอด จนสามารถตั้ง พระปริยัติธรรมบาลี และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจนถึงทุกวันนี้

คำไว้อาลัยพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม พระคุณท่านผู้เป็นอุคมภูติคุณุญ ดุจบัวที่เฝอแผ่นเหนือพ่นน้ำขึ้นมา พอสัมผัสสรัศมี พระอาทิตย์ก็จะบานทันที เป็นผู้ที่มีกิเลสน้อยเบาบาง มีสติปัญญาแก่กล้า มีศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนาไม่เสื่อมคลาย

พระคุณท่านบรรพชาและอุปสมบทในบวรพระพุทธศาสนาตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี ได้อุทิศชีวิต ทั้งกาย วาจา จิตใจ สติปัญญา สืบสานงานพระพุทธศาสนา จนมรณภาพภายใต้ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ ได้ธำรงรักษา สืบสาน ต่อยอดโครงการ/กิจกรรมไว้มากมาย พระคุณท่านจึงเป็นต้นแบบแห่งพระมหาเถระที่มีศิลาจารวัตรทั้งดงาม เป็นพระนักคิด นักพัฒนา นักการศึกษา ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจนสำเร็จการศึกษาปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่ออายุ ๘๗ ปี เป็นพระวิปัสสนาจารย์ เป็นพระธรรมทูต เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ครูพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา การขอขยายโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเพื่อเด็กเยาวชนได้เรียนหนังสือ สอนศีลธรรมในเรือนจำ การพัฒนาวัดให้เป็นพัฒนาตัวอย่าง การเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำหรับการเรียนของสามเณร เพื่อพัฒนาคนให้เป็นต้นกล้าที่บริบูรณ์ ในการขับเคลื่อนสังคมไทย

นอกจากนี้ภายในวัดโปธาราม ได้จัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ การเฉลิมพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อาทิ การบรรพชาอุปสมบทและการบวชศีลจาริณีเฉลิมพระเกียรติฯ จนเป็นที่ประจักษ์และได้บูรณาการทำงานร่วมกับภาครัฐและประชาชน ส่งผลให้พระคุณท่านได้รับการยกย่องและถวายรางวัลประกาศเกียรติคุณในระดับชาติ

การถึงแก่มรณภาพอย่างสงบของพระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคล (หลวงปู่เสนอ สิริปัญโญ) ในวันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น. ณ โรงพยาบาลระนอง สิริอายุ ๙๓ ปี ๗๒ พรรษา สร้างความอาลัยแก่คณะสงฆ์ อุบาสกอุบาสิกา และคณะศิษย์ จึงขอคุณพระศรีรัตนตรัย และผลบุญกุศลที่พระเดชพระคุณได้บำเพ็ญเพียรตลอดสมณเพศ และอานิสงส์แห่งผลบุญที่พุทธศาสนิกชนได้กระทำทักษิณานุประทานอุทิศถวาย จงเป็นพลวปัจจัย ให้พระคุณท่านได้สู่สุคติภูมิ เป็นบารมีธรรมบรรลู่สู่แดนนิพพานในอนาคตกาลเทอญ

นายอนุนิ ชาญวิรุณ

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

คำไว้อาลัย พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ)

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขการพัฒนาคุณภาพชีวิต พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) เกิดเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๔๗๔ ที่ตำบลมะมุ อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง เป็นบุตรคนที่สองในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ของนายเทียน และนางถนอม เจริญรักษ์ สำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก ในสำนักเรียนคณะจังหวัดระนอง วัดสุวรรณคีรีวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดระนอง พ.ศ.๒๔๙๓ และประโยคครูพิเศษประถม ของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งวัดตโปทาราม และเคยเป็นเจ้าอาวาสวัดตโปทาราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๓๓ เป็นเจ้าคณะอำเภอกะบุรีจังหวัดระนอง

พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) เป็นผู้อุทิศกำลังกาย กำลังใจและสติปัญญา พัฒนาจิตใจประชาชน โดยช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ตลอดจนนักโทษในเรือนจำจังหวัดระนอง ช่วยเหลือเยาวชนที่ด้อยโอกาสในชนบทให้เข้าศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีและแผนกสามัญศึกษา จนสำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมาก ช่วยเหลือราชการสร้างโรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดารในจังหวัดระนอง จำนวน ๓ แห่ง คือโรงเรียนบ้านทุ่งคา โรงเรียนบ้านแหลมสน โรงเรียนบ้านเกาะพยาม และได้สร้างโรงเรียนประจักษ์สิริพัฒนราษฎร์อุปถัมภ์ ที่กิ่งอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ร่วมกับชาวบ้าน นอกจากนั้น ยังได้ตั้งกองทุนการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อสงเคราะห์เยาวชนในท้องถิ่น นับว่าเป็นผู้ที่ช่วยสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นแบบอย่างที่ดี พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) จึงได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขการพัฒนาคุณภาพชีวิต พุทธศักราช ๒๕๓๓ เมื่อครั้งยังมีสมณศักดิ์เป็น “พระครูประจักษ์สารธรรม” โดยจะเห็นได้ว่า พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) เป็นผู้ช่วยเหลือสังคมในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง และต่อเนื่อง จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

บัดนี้ พระเทพสิทธิมงคล (เสนอ สิริปญโญ) ได้มรณภาพอย่างสงบ เมื่อวันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ ยังความอาลัยแก่ครอบครัว ศิษยานุศิษย์ แวดวงผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมทุกสาขา นับว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลผู้ทรงคุณค่าของประเทศชาติ ในนามของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ขออานุภาพแห่งคุณงามความดีที่ท่านได้ถือปฏิบัติมาตลอดชีวิต โปรดดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านได้ไปสถิต ในทิพย์วิมานสุคติสถาน ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

นายโกวิท ผกามาศ
อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กระทรวงวัฒนธรรม

คำไว้อาลัยพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

การถึงแก่กรรมภาพของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ในวันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น. ณ โรงพยาบาลระนอง สิริอายุ ๙๓ ปี ๗๒ พรรษา สร้างความอาลัยเสียใจ แก่คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา และศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย เนื่องจากพระคุณท่านได้สร้างคุณูปการต่องานคณะสงฆ์ไทยอย่างอนงอนันต์เป็นต้นแบบแห่งพระมหาเถระที่มีวัตรปฏิบัติที่งดงาม เป็นพระนักคิด นักพัฒนา นักการศึกษา พระคุณท่านมีโครงการและกิจกรรมมากมาย เพื่อประโยชน์แห่งบวรพระพุทธศาสนา และพระคุณท่านได้สร้างคนไว้มากมาย โดยการตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโปธาราม เป็นพระธรรมทูต เป็นพระวิปัสสนาจารย์ เจริญรอยตามพระเดชพระคุณพระธรรมโกศาจารย์ (หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ) และพระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ) ซึ่งพระคุณท่านได้สนองงานคณะสงฆ์จนได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพรูปแรกของจังหวัดระนอง ในราชทินนามที่ พระเทพสิทธิมงคล (หลวงปู่เสนอ สิริปัญโญ)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กระผมได้รับราชการเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง ได้ร่วมงานกับคณะสงฆ์จังหวัดระนอง เพื่อสนับสนุนส่งเสริมพระพุทธศาสนาในกิจกรรมที่สำคัญของคณะสงฆ์ และงานของจังหวัด ซึ่งหลายครั้งท่านยังได้ประทานคำสอนและเล่าเรื่องต่างๆอันเป็นประโยชน์ ในแง่คิด และกระผมได้นำไปใช้เป็นหลักและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติราชการ ดูแลพี่น้องระนอง แม้กระผมจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว ก็ยังได้แวะเวียนไปกราบนมัสการเยี่ยมเยียนท่านเป็นนิจ

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และผลบุญกุศลที่พระเดชพระคุณได้บำเพ็ญเพียรมาตลอดสมณเพศ และอานิสงส์แห่งผลบุญที่พุทธศาสนิกชน ศิษยานุศิษย์ได้ประกอบทำกษิณานุประทานอุทิศถวายจงเป็นพลวปัจจัย ได้สู่สุคติสวรรค์เป็นบารมีธรรมบรรลู่สู่แดนนิพพานในอนาคตกาลเทอญ

นายจตุพนธ์ ปิยมบุตร
อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

คำไว้อาลัยพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญโญ) อดีตประธานกรรมการบริหาร ศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และ อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ได้ละสังขาร ด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น. ณ โรงพยาบาลระนอง หลังจากได้เข้ารับการรักษาอาการด้วยโรคชรา นับเป็นสูญเสียพระมหาเถระชั้นผู้ใหญ่ของคณะสงฆ์ และพุทธศาสนิกชนชาวจังหวัดระนองซึ่งพระเดชพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อจังหวัดระนอง ยิ่งความโศกเศร้าเสียใจ อาลัยอาวรณ์ให้เกิดแก่คณะสงฆ์จังหวัดระนอง ตลอดจนศิษยานุศิษย์ผู้ที่มีความเคารพนับถือและศรัทธา ต่อพระเทพสิทธิมงคลเป็นอย่างยิ่ง

พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล บรรพชาเป็นสามเณรตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี เป็นระยะเวลากว่า ๗๖ พรรษา ภายใต้วรรณาสาวพัสดร์ พระเดชพระคุณท่านอุทิศชีวิตเพื่อพระพุทธานุภาพ นำมาซึ่งความเคารพศรัทธาเลื่อมใส ของพุทธศาสนิกชนชาวจังหวัดระนองและจังหวัดใกล้เคียง พระเดชพระคุณท่านเป็นผู้มีศีลาจารวัตร อันทรงงาม เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนส่งเสริมพัฒนางานของคณะสงฆ์ให้มีความเจริญรุ่งเรืองทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศาสนศึกษา พระเดชพระคุณท่านเป็นปูชนียบุคคลที่ควรยกย่องเป็นแบบอย่างในเรื่องการศึกษาทั้งในทางโลกและทางธรรมทุ่มเทเอาใจใส่งานด้านการศึกษา เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดโปธาราม มีความวิริยะอุตสาหะศึกษาสำเร็จปริญญาเอก (พธ.ด.) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) เมื่ออายุ ๘๗ ปี ตลอดชีวิตการดำรงเพศบรรพชิต พระเดชพระคุณท่านได้บำเพ็ญสิ่งที่เป็ประโยชน์ไว้มากมายสุดที่จะพรรณนาได้หมดในที่นี้ได้ พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ได้จากโลกนี้ไปก็เพียงร่างกาย ส่วนของชื่อเสียง เกียรติยศ คุณธรรมทั้งหลาย ของพระเดชพระคุณท่านยังสถิตในจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ตลอดไป

ขออำนาจแห่งกุศลผลบุญทั้งหลายและการประพตติดี ปฏิบัติชอบของพระเดชพระคุณท่านได้บำเพ็ญมาตลอดในเพศบรรพชิต และบุญกุศลที่คณะศิษยานุศิษย์ร่วมกันบำเพ็ญอุทิศถวายจงเป็นพลวปัจจัยอำนวยอภิวินิบากสุขสมบัติในสุคติสมปรารถนาด้วยเทอญ

นายนิรติ นิรามัยวงศ์
ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

คำไว้อาลัยพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปณฺณมหาเถร) อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗, อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

“พระเทพสิทธิมงคล” (เสนอ สิริปณฺณ) เป็นพระเถระรูปหนึ่งแห่งเมืองระนอง จังหวัดแรกของภาคใต้ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม หรือวัดบ่อน้ำร้อน หมู่ที่ ๒ ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง

ท่านได้สร้างผลงานมากมาย ท่านได้ช่วยเหลือทางราชการ เป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างโรงเรียนสามัคคีในถิ่นทุรกันดารในจังหวัดระนองหลายแห่ง เช่น โรงเรียนบ้านทุ่งคา โรงเรียนบ้านแหลมสน โรงเรียนบ้านเกาะพยาม โรงเรียนบ้านคลองของ โรงเรียนบ้านขจัดภัย โรงเรียนบ้านรังแตน ท่านได้เล็งเห็นว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญในการสร้างอนาคตของคน ได้เปิดแผนกสามัญ ในวัดโปธาราม เมื่อปีพ.ศ.๒๕๒๖ เพื่อให้เด็กตามชนบทที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มาบวชเรียนผลงานของท่านมากมาย แม้จะล่วงเลยเข้าสู่วัยชราแล้ว แต่หาได้หยุดนิ่งในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ท่านได้ศึกษาหาความรู้ นำสืบทอดพุทธศาสนาและพัฒนาการศึกษาให้เยาวชน จนสำเร็จการศึกษาปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ ๒ คณะพุทธศาสตร์ สาขาศาสนา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช รุ่นที่ ๔๘/๒๕๔๖

พระเทพสิทธิมงคล มีหลักธรรมคำสอนประจำตัว คือ “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลความสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง อุปสรรคคือความสำเร็จ และจงทำอย่างฉันทา และจงทำอย่างฉันทาคือ พุดจริง ทำจริง”

การถึงแก่กรรมภาพของพระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปณฺณมหาเถร) สร้างความอาลัยเสียใจแก่กระผมและครอบครัวอรร่วมวัฒนานนท์ เป็นอย่างมาก กระผมขอกราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพศรัทธาและด้วยความอาลัยยิ่ง

ดร.พจน์ อรร่วมวัฒนานนท์

ประธานกรรมการบริหาร บริษัท อันดามัน ซีฟู้ด จำกัด

น้อมถวายอาลัย

พระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญฺมมหาเถร) หรือหลวงปู่เสนอ อายุ ๙๒ พรรษา ๗๓ อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตประธานกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งประเทศไทย เป็นพระมหาเถรผู้รัตตัญญูของคณะสงฆ์จังหวัดระนอง เป็นผู้เพียบพร้อมความเป็นผู้ก่อปรด้วย สืลาจารวัตร หรือ การมีวัตรปฏิบัติงดงาม ควรแก่การเคารพเลื่อมใส ประการหนึ่ง และเป็นผู้บำเพ็ญศาสนกิจ ทั้งด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ศาสนาธรรม การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ เป็นอันเป็นประโยชน์ใหญ่แก่ประเทศชาติ พระศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็น ๓ หลักสำคัญสูงสุดของชาติไทย ประการสำคัญท่านถือได้ว่าเป็นธรรมทายาทของสหายธรรมอันมี พระธรรมโกศาจารย์ (ท่านพุทธทาสภิกขุ) พระราชญาณกวี (ท่าน บ.ช. เขมาภิรต) และพระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ท่านปัญญานันทะ) อีกทั้งยังเป็นศิษย์กรรมฐานพระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ โดยได้ช่วยสนองงานและสืบสานมโนปณิธานของพระเถระมาด้วยดีโดยลำดับ

หลวงปู่พระเทพสิทธิมงคล เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความขยันขันแข็ง การเอาใจใส่ในการระจรรู้เป็นลักษณะเฉพาะตน ทำให้หลวงปู่พระเทพสิทธิมงคล เป็นต้นแบบในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา ได้ทำการวางรากฐานการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรในจังหวัดระนอง เป็นพระธรรมกถึก บรรยายขยายความข้อธรรมต่างๆ ได้อย่างแจ่มชัด ประทับใจ เข้าใจง่าย สะดวกแก่การจดจำและนำไปประพฤติปฏิบัติตาม อาศัยความเป็นผู้รังสรรค์พร้อมเช่นนี้ ทำให้หลวงปู่พระเทพสิทธิมงคล เป็นที่เคารพยกย่อง ทั้งแก่การคณะสงฆ์ และสาธุชนโดยทั่วไป ถึงแม้ว่าปัจจุบัน ท่านได้มรณภาพไปแล้ว แต่ความดีทั้งหลาย ที่ท่านได้สั่งสมอบรมมาเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่นั้น ย่อมเป็นอนุสรณ์สำคัญที่จะให้อนุชนยังคงระลึกนึกถึงอยู่ตลอดไป

ขออำนาจแห่งกุศลผลบุญ มีศีล สมาธิ ปัญญา เป็นต้น และการประพฤติปฏิบัติชอบ ที่หลวงปู่พระเทพสิทธิมงคลได้สั่งสม อบรมมาตลอดในเพศบรรพชิต พร้อมทั้งบุญกุศลแห่งทักษิณานุประทานที่ คณะศิษยานุศิษย์ได้ตั้งจิตอุทิศถวายทั้งหมดนั้น จงเป็นพลวปัจจัยส่งเสริมเพิ่มบารมีธรรมให้หลวงปู่พระเทพสิทธิมงคลโดยสมควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพ สมดังเจตนาปรารถนาทุกประการ

ดร.นิรุติ สุทธินนท์

อดีตผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ปฏิบัติหน้าที่ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

คำไว้อาลัยพระเดชพระคุณ พระเทพสิทธิมงคล ดร. อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม

พระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคล ดร. (อาจารย์เสนอ สิริปัญญา) ในความทรงจำของดิฉัน ท่านเป็นพระภิกษุที่อุทิศตนเพื่อบรรพพระพุทธศาสนา เจริญรอยตามรอยแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่มีศีลจารวัตรที่งดงาม เป็นพระภิกษุที่มีแนวคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาและยังประโยชน์แก่ชุมชน สังคม โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักชัยแห่งประโยชน์สุขร่วมกัน และประสานประโยชน์แห่งทุกศาสนาด้วยมิตรไมตรีและการอยู่ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ซึ่งจะมีสภธรรมมิก และสานสัมพันธ์แห่งศาสนาเผยแผ่ศาสนาาร่วมกันอย่างผาสุก

พระเดชพระคุณท่านตั้งแต่เข้า จำวัดก็ตักเตือนทุกคืน ทำงานตลอดแทบไม่มีเวลาพักผ่อน บนโต๊ะทำงานด้านหน้ามีพิมพ์ดีดซึ่งท่านจะพิมพ์งานตลอด ฤกษ์ กวาดขยะ กวาดลานวัด บิณฑบาต ทำวัตร ไหว้พระสวดมนต์ อ่านหนังสือไม่ได้ขาด มีกิจการงานใด แม้ไกลใกล้ไม่เคยย่อท้อ มุมานะทำงานการเผยแผ่พระศาสนา ที่ใดใครไปไม่ถึง ท่านไปถึง ที่ใดหนทางทุรกันดาร ท่านไปถึง พระคุณท่านมีความสุขกับการทำงาน เพื่อประโยชน์และความสุขแห่งศาสนิกชนทุกหมู่เหล่า โดยได้มีความคิดริเริ่มแนวทางการพัฒนา มีการจัดโครงการ กิจกรรมของคณะสงฆ์จังหวัดระนองที่หลากหลาย เช่น เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ครูพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา การขอขยายโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเพื่อเด็กเยาวชนได้เรียนหนังสือ สอนศีลธรรมในเรือนจำ การนำพระภิกษุสามเณรสอนธรรมะในหมู่บ้านที่ห่างไกล พัฒนาวัดให้เป็นพัฒนาตัวอย่าง การบรรพชาอุปสมบทภาคฤดูร้อน การเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำหรับการเรียนการสอนของสามเณร เป็นต้น นอกจากนี้ภายในวัดโปธาราม จะมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเฉลิมพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การบรรพชาอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ การบวชศีลจาริณีเฉลิมพระเกียรติ การทำบุญสืบสานงานประเพณีที่สำคัญทั้งระดับจังหวัด ระดับภาคได้ และระดับประเทศ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปี

การถึงแก่กรรมภาพของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล ดร. (อาจารย์เสนอ สิริปัญญา) อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๗ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ในวันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๑.๕๕ น. ณ โรงพยาบาลระนอง สิริอายุ ๙๓ ปี ๗๒ พรรษา สร้างความอาลัยเสียใจแก่คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา และศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย แม้จะทราบว่า การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตาย เป็นอนิจจัง ไม่เที่ยงแท้ อนึ่ง รุปรอยแห่งคุณงามความดีที่พระคุณท่านได้สั่งสอน ได้เป็นแบบอย่างต้นแบบแห่งความดี คณะศิษย์จะนำไปใส่เกล้าเพื่อน้อมนำไปเป็นแบบอย่างแห่งการพัฒนาตน พัฒนาสังคม เพื่อยังประโยชน์และความสุข ตลอดไปเพื่อการระลึกถึงด้วยความกตัญญูทุกเวลา เสมือนหนึ่งท่านอาจารย์ได้อยู่กับศิษย์ตลอดไป และเป็นปัจจัยน้อมให้พระเดชพระคุณพระเทพสิทธิมงคล ดร. (อาจารย์เสนอ สิริปัญญา) ได้สู่สุคติพิภพวิมาน เป็นบารมีธรรมบรรลู่สู่แดนนิพพานในอนาคตกาล เทอญ

นางปราณี วิริยานนท์
ในนามของคณะศิษยานุศิษย์

รำลึกถึงความอาลัย ความคิดถึงจากอดีตถึงปัจจุบัน ท่านพระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญโญ)

ครอบครัวของผมกับท่านพระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญโญ) ใกล้ชิดสนิทสนมกันแน่นแฟ้นจนถือเป็นญาติสนิทกัน ท่านเรียกบิดาและมารดาของผมว่าโยมพ่อและโยมแม่ เกิน ๖๐ ปีมาแล้ว (พ.ศ.๒๔๙๑ - ๒๕๙๔) ครั้งนั้นคุณพ่อผมย้ายจากผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ไปเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระนอง สมัยนั้นผมยังเป็นเด็ก เรียนระดับชั้นประถมศึกษา การเดินทางไปจังหวัดระนองลำบากมาก คุณพ่อผมเป็นผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุพรรณบุรีนานมาก ไม่ได้ย้ายไปไหนเลย จนย้ายไปเป็นหัวหน้าศาลจังหวัดระนอง การเดินทางลำบากมาก ขนของลงเรือลากจูงไปขึ้นรถไฟไปชุมพรที่สถานีรถไฟบางกอกน้อย ใช้เวลา ๒ วัน ต้องนอนในเรือรอเวลาที่คุณพ่อไปจองตู้รถไฟ ประมาณ ๒ วัน กินนอนอยู่ ในตู้รถไฟที่มีอักษรย่อตัวใหญ่ ตูญ ย่อมาจาก ตู้ใหญ่ ไปถึงชุมพรพลบค่ำฝนตกหนัก หารถบรรทุกไม่มี ท่านผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดระนอง ร้อยตำรวจเอก พยุง เพชรไทย มารอรับและนำรถบรรทุกขนของมาลงเรือที่กระบี่ พวกเราเมาเรือ มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนเวียนศีรษะ ทรมานมาก เรือแล่นอย่างช้าตามคลื่นเป็นเวลานาน จนถึงจังหวัดระนอง ขนของจากเรือขึ้นรถจนไปถึงบ้านพักหัวหน้าศาลจังหวัดระนอง บ้านพัก ๒ ชั้น ชั้นล่างเป็นตึกทาสีขาว ชั้นสองเป็นไม้ทาสีเขียว ขนาดไม่ใหญ่ไม่เล็ก ตั้งอยู่บนเนินเขา ๒ ชั้น หน้าบ้านเป็นคูน้ำไล่ไหลผ่านหน้าบ้าน ผ่านคูน้ำไล่เข้าไปจะเป็นที่ราบกว้าง มีระดับเท่าถนนใหญ่ หน้าบ้านเข้าไปมีวงเวียนใหญ่ให้รถยนต์วิ่งอ้อมเข้า-ออกบ้านได้ ตรงกลางวงเวียนด้านบนมีปิ่นใหญ่โบราณตั้งตระหง่านอยู่ ตรงกลางมีกล้วยไม้ดิน ต้นงามสูง มีดอกเต็มต้น มีต้นดอกมณฑาขาวหอมเต็มสนาม ที่ดินข้างวงเวียนใหญ่จรดเขตบ้าน ๒ ข้าง มีต้นหมากหลายต้น ลำต้นเรียวยาว มีลูกหมากหลายอยู่บนปลายกาบหมาก เราขึ้นต้นหมากไม่ได้เพราะต้นมันเรียวยาว ต้องปล่อยให้ลูกหล่นได้ต้นจึงจะเก็บได้ ข้างหนึ่งมีบ่อน้ำซีเมนต์สูงจากพื้นดินประมาณ ๑๒๕ เมตร บ่อกว้าง ประมาณ ๑.๕๐ เมตร บ่อลึกมีน้ำใส มีแกนไม้กลมและที่หมุนตักน้ำขึ้นจากบ่อไปใช้ได้ ข้างบ่อมีต้นดอกมณฑาออกดอกใหญ่หอมดี อีกต้น มีมังคุด ๒ ต้นงามลูกดก ทุกเช้าเราไปขึ้นเก็บกินตอนเช้าทุกวัน ด้านข้างบ่อมีต้นส้มเขียวหวานต้นใหญ่ ลูกดกหวาน ด้านข้างมีต้นสะตอกำลังออกฝักยาวเป็นกระจุก ห้อยตามกิ่งสวยงาม หลังต้นสะตอเป็นกอไผ่ตง เป็นรั้วบ้านกอใหญ่มากมีหน่อไม้งาม อวบสูงเท่าเข้า เนื้ออ่อนเอามาต้มจืดกับหมูอร่อยดี อีกด้านมีต้นส้มโอขาวแป้น มีผลใหญ่เป็นลูกเดี่ยวและเป็นพวง รสหวานเปรี้ยวกำลังดีลูกส้มโออยู่สูงจากพื้นดิน เท่าเอว มีกอรอกำหวานด้านหลังใหญ่หลายกอ มีลูกระกำเป็นกระจุกอยู่บนสายระกำยาวมาก เราขูดเป็นร่อนดินเอาลูกระกำลงในร่อนเป็นแฉก เอาไปไม้แฉกนั้นกลบทิ้งไว้จนมันแก่จึงขูดออกมาทาน หวานอร่อย มีเงาะหลายต้นเป็นเงาะโรงเรียน มีลูกดกรสหวานกรอบ มีต้นส้มเขียวหวานอยู่ด้านตรงข้ามส้มโอ หลังต้นส้มเขียวหวานมีต้นกอใหญ่ หลังบ้านมีต้นทุเรียนต้นสูงใหญ่ ๒ ต้น มีลูกดกรสหวานอร่อย แต่กระรอกชอบมาเจาะกิน ทุเรียนทุกต้นต้องร้อยลูกกระดิ่งสั้นไล่กระรอกบนพื้นดิน หลังบ้านเป็นดงสับปะรดปักชำได้ หวานกรอบ มันแต่ต้นเองโดยไม่ต้องปลูก

รอบวงเวียนด้านบนมีบันไดก่ออิฐ ๒ ข้าง ข้างละประมาณ ๕-๖ ชั้น ขึ้นไปเป็นลานตัวบ้าน มีต้นแก้วเป็นพุ่มสูงใหญ่ ๒ ต้น มีดอกสีขาวดกต้นสูงถึงหน้าต่างชั้น ๒ ดอกสีขาวหอมมาก

พวกเราเลี้ยงเป็ดและไก่ต๊อกที่คุณพ่อขนมาจากสุพรรณบุรี ตัดต้นกล้วยข้างบ้านเฉือนบางๆ ผสมรำข้าวและปลายข้าวให้เป็ดกิน ได้กินไข่เป็ดทุกวัน พวกเราอยู่อย่างสบายและสนุกสนาน คงเป็นเพราะ

อยู่ในวัยเด็กกัน หลังบ้านเป็นป่าต้องคอยตัดต้นไม้เรื่อยๆ มักมีเสือป่า กระเจง และสัตว์ป่าตัวเล็กๆ ออกมาตอนกลางคืน เพราะเรือนครัวหลังบ้านเป็นเรือนก่ออิฐเป็นแนวยาว ๓ ทาง มีทางเดินเข้าตัวตึกหลังบ้านได้

ข้างบ้านเป็นบ้านของชาวจังหวัดระนอง เป็นสามีภรรยาอยู่ในวัยกลางคน ใจดี ขยัน ภรรยาชื่อ กิมปี้ มีบุตรชาย ๑ คน หญิง ๑ คน เป็นเจ้าของที่ดินปลูกยางมีสวนเงาะแซมต้นยาง มีต้นมะม่วงหิมพานต์ ประปราย เราได้ดูเขากรีดยางและเอายางมาผสมกับกรดน้ำส้มเทใส่ในภาชนะขนาดเหมือนกระป๋องใส่น้ำมันก๊าดหรือกระป๋องใส่น้ำตาลปีบ ผ่าครึ่งตามยาวตั้งเรียงเป็นแถว ด้วยจนวน้ำยางเกาะตัวเป็นก้อนแล้วแยกจากน้ำตามภาชนะที่ใส่ แล้วเอามาเข้าเครื่องรีดเอาน้ำออกจนเป็นแผ่นบางๆ เอาไปตากแห้งหรือรมควัน เอาไปขายเป็นยางแผ่นได้เรามีวิธีทำยางแผ่นได้หมด เราไปเก็บกินเงาะได้โดยเจ้าของไม่คิดเงิน เราได้ไปเก็บเห็ดในสวนยาง ได้ไปเก็บขี้ยางข้างบ้าน เอามาจุดในภาชนะให้สว่างหลังบ้าน เพื่อกันสัตว์ป่าออกมาเล่นพ่นในตอนกลางคืน เราเก็บเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ (กาหยู) เอาไปตากแห้งแล้วเอามาคั่วกะเทาะกินเมล็ดข้างใน มันกรอบอร่อยมาก

จังหวัดระนองมีฝนตกทุกวันไม่มีแดด ไม่มีเครื่องซักผ้า อบผ้าขาย พวกเราต้องซักผ้าด้วยมือแล้วใช้ไฟจากเตาอั้งโล่ เอาส้อมครอบเอาผ้าตากบนส้อม รอจนผ้าแห้งจึงนำไปรีดได้ สมัยนั้นไม่มีไฟฟ้าใช้ เวลากลางคืนคุณพ่อต้องใช้จุดตะเกียงเจ้าพายุแทนไฟฟ้า พวกเราต้องทำงานเองทุกอย่างเพราะไม่มีใครรับใช้ ชาวระนองไม่มีใครรับจ้างเป็นคนใช้ บ้านเราอยู่ไกลตลาด จะมีคนจินหาบอาหารสดมาส่งขายตามบ้าน เราต้องสั่งของสดเป็นหมูเป็นไก่ ฯลฯ ให้เขามาส่งที่บ้านเราจะหั่นและรวนเก็บในตู้เก็บกับข้าวชนิดแขวนแล้วแบ่งมาทำกับข้าวเป็นวันๆ แล้วสั่งของสดใหม่เมื่อของหมด

คุณพ่อส่งพี่ๆ ๓ คน ไปเรียนชั้นมัธยมต้นที่โรงเรียนประจำจังหวัดระนองพิชัยรัตนาคาร ครูผู้บุญช่วย เป็นครูใหญ่ มีครูจำลอง ศรีเลขา เป็นครูวิทยาศาสตร์ท่านสอนพื้นฐานวิทยาศาสตร์เก่งมากจนพี่สาวผมนำวิชานี้ไปต่อยอดจนจบชั้นมัธยมปลายสายวิทยาศาสตร์ได้คะแนนสูงจนได้ประกาศนียบัตรชมเชยจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพญาไท และไปต่อจนจบปริญญาตรีวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์จากจุฬา แล้วไปจบปริญญาโท จากสหรัฐอเมริกา นำไปสอนลูกๆ และนักเรียนนักศึกษาต่อไปจนลูกชายของพี่สาวคนโต จบปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกา กลับมารับราชการ ได้ตำแหน่งสูง คือปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

คนที่สองเป็นหมอ ตำแหน่งนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลบางละมุง จังหวัดชลบุรี คนที่สามจบปริญญาโทสองใบจากสหรัฐอเมริกา เป็นวิศวกรไฟฟ้าของบริษัทไฟฟ้าแรงสูง ผมเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนเทศบาล ๒ ครูใหญ่ชื่อ ครูสามารถ ครูประจำชั้นชื่อ กัลยา มีบ้านพักอยู่ในค่าย ผมเริ่มรู้จักกับสามเณรเสนอ อยู่วัดหน้าเมือง ติดโรงเรียนเทศบาล ๒ ได้พบคุยกันจนสนิทสนมกัน ผมมักไปเล่นบริเวณกุฎิสามเณรเสนอจนคุ้นเคยกัน จนถึงไปทานข้าวกลางวันที่กุฎิสามเณรเสนอเป็นประจำและได้พาสามเณรเสนอไปเยี่ยมคุณพ่อคุณแม่ผมที่บ้านพัก คุณพ่อคุณแม่ผมได้ไปทำบุญเลี้ยงพระที่วัดหน้าเมืองเสมอ จนวันหนึ่งคุณพ่อคุณแม่ผมได้เป็นเจ้าภาพบวชเณรเสนอให้เป็นพระภิกษุเสนอ ปีต่อมา ผมย้ายไปเรียนชั้นประถมปีที่ ๓ ที่โรงเรียนเทศบาล ๓ ซึ่งอยู่ใกล้บ้านพัก ครูใหญ่ชื่อครูเสริม ครูประจำชั้นชื่อ ครูลัดดา มีบ้านพักอยู่ใกล้บ้านพักครูพลศึกษาชื่อครูจำเนียร ผมยังไปหาพระเสนอเสมอๆ คุณพ่อทำงานอยู่จังหวัดระนองอยู่ประมาณสามปี จึงย้ายไปเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ไปสร้างศาลประจำจังหวัดร้อยเอ็ดหลังใหม่

ต่อมาคุณพ่อผมย้ายกลับไปเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลที่จังหวัดสุพรรณบุรีอีก ทุกอย่างเหมือนเดิมเพียงเปลี่ยนบ้านพักไปอยู่บ้านพักหัวหน้าศาลจังหวัดสุพรรณบุรีหลังใหญ่ขึ้น ผมก็ย้ายไปเรียนมัธยมต่อที่สุพรรณบุรี ระยะหลังเราเริ่มห่างกันแต่สื่อสารถึงกันและกันอยู่ผมได้เรียนต่อปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนพระเสนอ ท่านได้ศึกษาทางธรรมและทางโลกจนจบปริญญาเอกและได้ศึกษาทางธรรมปฏิบัติกิจของสงฆ์ต่อไป จนท่านได้เป็นเจ้าอาวาสวัด และเป็นเจ้าอาวาสวัด ต่อไปเป็นเจ้าคณะจังหวัดระนอง เมื่อท่านอายุมากขึ้น ท่านได้ลดบทบาททางบริหาร ก่อนท่านมรณภาพ ท่านเป็นอดีตที่ปรึกษา เจ้าคณะภาค ๑๗ อดีตเจ้าอาวาสวัดโปธาราม ตำบลหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ปฏิบัติทางธรรมอย่างเดียว

ส่วนคุณพ่อของผม หลังจากอยู่รับราชการเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จังหวัดสุพรรณบุรี ก็ย้ายเข้ากรุงเทพฯ เป็นผู้พิพากษาศาลอาญาและศาลแพ่ง ศาลอุทธรณ์จนตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุราชการ มีตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกา จนท่านถึงอนิจกรรมเมื่ออายุ ๙๑ ปี หลังจากนั้นประมาณอีก ๑๐ ปีต่อมา คุณแม่ของผมเสียชีวิตเมื่ออายุ ๙๗ ปี ๘ เดือน ท่านเจ้าคุณเสนอ ได้เดินทางขึ้นกรุงเทพฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดอภิธรรม ตลอดครบ ๗ วัน และงานพระราชทานเพลิงศพทั้งคุณพ่อคุณแม่ผม ท่านได้ขึ้นมากรุงเทพฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพกับพวกเรายู่จนงานพระราชทานเพลิงศพเสร็จจึงกลับไปจังหวัดระนอง หลังจากนั้นท่านคุณเสนอและผมได้ติดต่อกันเรื่อยมา ผมได้ไปเยี่ยมท่านที่จังหวัดหลายครั้งและเมื่อรับราชการที่ อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา ท่านเจ้าคุณเสนอได้ไปเยี่ยม ทำให้ผมซึ่งใจมาก จนสุดท้ายผมได้รับข่าวว่าท่านเจ้าคุณเสนอมรณภาพแล้ว ผมตกใจและเสียใจมาก คิดถึงท่านจับใจ ได้จองเหมารถตู้ใหญ่เดินทาง ลงไปจังหวัดระนองทันที และอยู่ฟังสวดอภิธรรมท่าน จนเสร็จงานทุกวัน มีคนไปร่วมฟังสวดอภิธรรมท่านมากมาย แสดงว่ามีคนรัก เคารพท่านมากจริงๆ

ผมขอให้การประกอบกรรมดีของท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธิมงคล ดร.(เสนอ สิริปัญญา) จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติสวรรค์ชั้นที่ท่านต้องการ หรือซึ่งถึงพระนิพพาน ตามความดีและเคร่งปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ จริ่งจ้งของท่านตามที่ท่านเลือกด้วยตัวท่านเอง ส่วนผมจะเคารพรัก และส่งความคิดถึงท่านไม่มีวันลืมครับ

นายวิทยา เกษคุปต์

อดีตนายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

ร่างกายนี้เปลี่ยนแปลง
ไปสู่ความแตกดับ
อยู่ทุกเวลาหน้าที่
ถ้าไม่ใช่ให้เป็นประโยชน์
แล้วจะมีค่า มีราคา ที่ตรงไหน?

หลวงพ่อโชนมณี:

คณะผู้จัดทำหนังสืออนุสรณ์

ที่ปรึกษา

พระราชวัชรธรรมภาณี

พระราชระณังควชิรมณี

พระครูอุปัชฌาย์โสภณ

พระครูสุนทรปริยัติคุณ

พระครูศรีวรปัญญากร

พระครูนนทสังฆกิจจาพิมล

บรรณาธิการ

พระครูนนทสังฆกิจจาพิมล

กองบรรณาธิการ/พิสูจน์อักษร

พระมหาลือชา กุศลจิตโต

พระครูสังฆรักษ์ปรีดา อีร์กุล

นายสมศักดิ์ กรพัฒน์เมธากุล

นายธวัชชัย ล่องวัด

นายสุรศักดิ์ เพ็งบางแกะ

จัดรูปเล่ม

นายศักดิ์ดา วิมลจันทร์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่

บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด โทร. 064 895 4665

พิธีขอขมากรรม และ สรงน้ำสรีรสังขาร
 พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปญฺโญ/เจริญรักษ์)
 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

พิธีพระราชทานน้ำหลวงสร่งศพ
พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปณฺโญ/เจริญรักษ์)
เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

พิธีบำเพ็ญกุศล
พระเทพสิทธิมงคล ดร. (เสนอ สิริปัญญา/เจริญรักษ์)

ขอน้อมบูชาสักการะ
หลวงพ่อพระเทพสิทธิมงคล
(เสนอ สิริปณฺโญ)
“พระผู้ไม่ตาย”
(กายดับสู่ปรโลก
แต่ความดีและบารมี
ยังอยู่คู่ฟ้าดิน)

พระผู้ใส่ใจในการศึกษา
พระผู้แสวงหาความดีสู่มวลศิษย์
พระผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกองค์กร
พระผู้เอื้ออาทรต่อพระอุปัชฌาย์
พระผู้มีเมตตาไม่แปรเปลี่ยน
พระผู้ปากเพียรเรียนจนจบดอกเตอร์
พระผู้เลิศเลอด้านการปกครอง
พระผู้สนองงานคณะสงฆ์
พระผู้ดำรงความเป็นธรรมทนาย
พระผู้ประกาศเกียรติคุณบ้านเกิด
พระผู้ประเสริฐร่วมงานกับหลวงพ่อบัณฑิต
พระผู้ได้ฉายาจากท่านพุทธทาสว่า “ท่านเสมอ”

เมตตาของท่าน ... ผักเหลียง ลูกกาหยู กะปิ น้ำปลา
คือสิ่งของพื้นบ้านที่ท่านติดไม้ติดมือนำไป
ฝากพระ ฝากโยมจนเป็นปกตินิสัย
ฉายา “ท่านเสมอ” คือท่านไปร่วมกิจกรรมที่สวนโมกข์
เสมอๆ มิได้ขาด

บันทึกไว้ในความทรงจำ...พระราชวัชรธรรมภาณี
เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษดิ์ พระอารามหลวง